

SLOVENE

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . „ 2'20
za Nemčijo celoletno . . . „ 29.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2'—
V upravi prejemam mesečno . . . 1'70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . „ 7'—
za Nemčijo celoletno . . . „ 9'—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12'—

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . „ 15 „
za trikrat . . . „ 13 „
za večkrat primeren popust.

Poročna oglasila, zabavale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 2) vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 40 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredne ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 8. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Škandalozno ljubljansko mestno gospodarstvo.

XIII.

Mestni loterijski posojilni zaklad.

Mestni loterijski posojilni zaklad obsega upravo mestnega loterijskega posojila in naprav, ki so se izvršile na račun posojila.

Loterijsko posojilo znaša 3.000.000 K in sestoji iz 75.000 srečk, katerih vsaka se glasi na 40 K.

Naprave, ki so se izvršile na račun posojila, so: infanterijska vojašnica, klavnica in vodovod.

V računskih sklepih loterijskega posojila figurira med investicijami pod naslovom: razne investicije mestne občine tudi vsota 259.668 K 34 h, ki pa se ne nanaša na kake investicije, temuč na posojila, katera so se jemala za mestni zaklad iz loterijskega posojila pred letom 1896. Dne 1. septembra 1896. je občinski svet ostane posojila, ki je znašal takrat 259.668 K 34 h, odpisal, kljub temu pa se izkazuje ta vsota še vedno v računih loterijskega posojila med aktivni.

Vse naprave na račun posojila so visoko produktivne in se je iz njih dohodkov oddalo do konca leta 1913. mestnemu zakladu skupaj 1.400.465 K 45 h. Razen tega so se do konca leta 1912 nabrle rezerve v znesku 786.156 K 15 h, od katerih pa je bil ob koncu leta 1912 naložen v hranilnici le še znesek 194.909 K 87 h. Ostalih 591.246 K 28 h se je porabilo za daljne investicije, katerih največje so bile one pri vodovodu (550.330 K 89 h).

Te vsote so preostale še potem, ko se je vsako leto pokrila vsota 130.000 K, ki je po amortizacijsnem načrtu potrebna v pokritje potrebščine za poplačilo in obrestovanje dolga na loterijskem posojilu.

Če se vpoštevata, da je od prvega zrebanja srečk, to je od leta 1880 do konca leta 1913 preteklo 34 let, se kaže, da si je mestna občina vsako leto pridobila iz naprav loterijskega posojila povprečno po 64.300 K več nego je treba za poplačilo in obrestovanje dolga.

Mogoč je ta večji dohodek le vsled tega, ker so vodovodna naklada in cene za večjo porabo vode za približno 30 do 35 odstot. višje nego je faktično treba.

Glede oddaje vode je po § 3. zakona o vodovodni nakladi za mesto Ljubljana z dne 4. aprila 1890, dež. zak. št. 8, določeno to-le:

»Vodo, potrebno za domačo porabo (za pitje, kuhanje, pranje in snajenje), oddaja občina brez posebnega povračila, za vodo, oddano v druge namene, pa je plačati pristojbino po določenem, od deželne odbora dogovorno s c. kr. deželno vlado potrjenem ceniku.«

Mestna občina je pri določevanju cenika postopala brez ozira na to zakonito določilo, ker zadevnih cenikov ni predložila v potrditev niti deželnemu odboru, niti c. kr. deželni vladi.

Določila o dobivanju vode iz vodovoda in cenik so tudi po svoji vsebini v nasprotju z zakonom z dne 4. aprila 1890, dež. zak. št. 8. Določena je namreč po ceniku pristojbina tudi za porabo vode, potrebne za domačo porabo, ako presega določeno množico, kljub izrecnemu določilu navedenega zakona, ki pravi v § 3., da oddaja občina vodo, potrebno za domačo porabo (za pitje, kuhanje, pranje in snajenje), brez posebnega povračila.

Glede klavnice, ki donša pri investirani glavni 405.000 K letno okroglo 21 tisoč kron čistega dobička, se znesek 11 tisoč kron pod naslovom »povračila klavničnih pristojbin« oddaja direktno mestnemu zakladu kot namestek za oni dohodek, ki ga je imela občina od stare klavnice. Kot čisti dobiček klavnice se potem izkazuje le še vsota okroglih 10.000 K. Pri tem računu se klavnica označuje kot podjetje, ki se z ozirom na investirano glavnicu ne obrestuje zadostno.

Pri vojašnici se je leta 1911 zgradilo avgmentacijsko skladišče in poslopje za enoletne prostovoljce. Stavbni stroški 169.995 K 38 h so se pokrili iz denarjev mestnega zaklada, ne pa iz denarjev loterijskega posojila, dasi bi bilo to pravilnejše. Radi teh zgradb zvišani dohodki vojašnice pa se pač stekajo le v loterijski posojilni zaklad.

Računi, ki se sestavljajo o mestnem loterijskem posojilu, so skrajno nedostopni in zelo dvomljive vrednosti, ker je knjigovodstvo deloma zelo slabo, deloma pa popolnoma napačno zasnovano. Lahko se trdi, da se uspehi loterijskega posojila v posameznih letih niso izkazali tako, kakor bi morali biti izkazani, ako bi bilo knjigovodstvo v redu.

Do te sodbe o računih je prišla revizijska komisija že samo na tej podlagi, da je izvršila revizijo loterijskega posojila le v glavnih potezih, in še to le glede leta 1912, ko je bil župan že dr. Tavčar.

V računu, ki nekako predstavlja račun dobička in izgube, se izkazane številke ne vjemajo v vpisi v glavni knjigi.

V bilanci so investicijske glavnice vodovoda, klavnice in vojašnice izkazane brez kakih odpisov, dolg na loterijskem posojilu pa je izkazan v tisti višini kakor

je bil izkazan leta 1880, dasi se ta dolg zmanjšuje.

Prvotni dolg na posojilu tudi ni znašal samo 2.943.750 K, temveč 3.000.000 K. Diferenca obstoji v tem, da se napačno smatra kot prvotni dolg le vsota, ki jo je mestna občina z ozirom na prištevni kurz faktično prejela.

Pri pasivih so izkazane vse rezerve v tisti višini, na kateri bi bile, ako bi se ne porabljale, ne pa v tisti višini, za katero ima zaklad resnično kritje.

Bilance so končno efektivno napačne, ker izkazujejo drugačno gotovino nego jo kaže blagajnična knjiga.

Pri računu anuitet, ki spada med račune uspehov, kaže računski sklep nadpisa »aktiva«, odnosno »pasiva«, ko se vendar rabita ta izraza le za premoženjske račune.

Račun amortizacijskega zaklada bi moral kazati resnični denarni promet tega zaklada, je pa samo idealni račun o tem, kaj je imel amortizacijski zaklad prejeti, odnosno izdati, da je vselej ob koncu leta dosegel stanje, kakor je predpisano po amortizacijsnem načrtu.

Pri bilanci amortizacijskega zaklada za l. 1912 sta od postavk pri aktivih, katerih je 11, pravilno izkazani samo dve postavki, vse druge so pa napačne, oziroma pravzaprav potvorjene, ker je od 8 postavk, ki se nanašajo na efekte, namenoma računjen napačni borzni kurz. Iz načina, kakor so v tem računu ocenjeni efekti, se opravičeno sklepa, da so računi loterijskega posojila fabricirani, to je, izkazane so poljubne številke, ki so med seboj le toliko v soglasju, da se končno račun številčno vjema.

Računski sklep vodovoda glede leta 1912 ne soglaša z glavno knjigo, v kateri so vsote dohodkov in stroškov večje. Postavka »dotacija rezervam« je izkazana v računu s 35.446 K 43 h, v glavni knjigi s 33.947 K 16 h in v primanoti, na katero se opirajo vknjižbe v glavni knjigi s 34 tisoč 547 K 16 h.

Računski sklep klavnice istotako ne soglaša z glavno knjigo, v kateri so vsote dohodkov in stroškov večje.

XIV.

Plinarna.

Mestna občina je bila od leta 1889 v vednem boju z ljubljansko delniško družbo za plinovo razsvetljavo. Ta boj se je nehal s tem, da je mestna občina kupila velik del družbenih delnic in na ta način dobila v družbi vpliv.

Vseh delnic je 500 po 400 K in od teh

si je pridobila mestna občina dne 27. avgusta 1906 255 komadov. Ob koncu leta 1913 je bila mestna občina v posesti 418 delnic. Ker ima plinarna sama 19 delnic, je v tujih rokah še 63 delnic.

Mestna občina je porabila svoj odločilni položaj pri delniški družbi in je sklenila s to družbo pogodbo z dne 7. oktobra leta 1907, po kateri je v glavnem določeno sledeče:

1. Družba plačuje mestni občini letno odškodnino 10.000 K, da sme porabljati mestni svet za polaganje plinovih cevi ter postavljanje kandelabrov.

2. Plinova družba oddaja mestni občini brezplačno plin za cestno razsvetljavo, in sicer do največ 700 svetilk.

3. Plinarna preide z vsemi poslopji, stroji, inventarjem in sploh z vsem premoženjem brezplačno v last mestne občine dne 1. januarja 1928.

Pri sklepanju te pogodbe deželni odbor ni bil naprošen, da dovoli v pogodbi navedeno porabo mestnih cest, ulic in trgov po zmislu določil cestnega zakona.

Enako deželni odbor ni bil naprošen, da bi bil tako porabo dovolil leta 1900, ko je mestna občina sklenila s plinarno začasno pogodbo z dne 15. julija 1900.

Za nakup delnic se je izdalo skupaj 381.889 K in se je pokritje poskrbelo s posojilom.

Od delnic prejema mestna občina dividende, ki so znašale za upravni leti 1911-1912 in 1912-1913 po 5 odstot., to je po 8360 K.

V primeri s kupnino odgovarja ta dohodek 219 odstot. obrestovanju izdane glavnice.

Čudno je, da je mestna občina potem, ko je že bila v posesti 255 komadov delnic, še dalje kupovala delnice, in sicer za visoke cene (po 800 K, 600 K, 500 K, 450 kron itd), dasi ji tega ni bilo treba, ker je že pri 251 delnicah imela absolutno večino pri plinarni!

Popolnoma nerazumljivo pa je, zakaj so se kupovale delnice po sklenitvi pogodbe z dne 7. oktobra 1907, ko bodo vendar vse delnice dne 1. januarja 1928, s katerim dnem pride plinarna brezplačno v mestno last, brez vsake vrednosti.

Izdatek 32.289 K za nakup dotičnih delnic (85 komadov) se vidi revizijski komisiji popolnoma nepotreben.

XV.

Dobički pri prehodni vojaški nastanitvi.

Revizijska komisija je dognala, da se pri porazdeljevanju doplačil za prehodno vojaško nastanitev na posamezne hiše ne predpiše posameznim hišnim posestnikom

LISTEK.

Josip Vandot:

Razor.

Slika iz davnih dni.
(Dalje.)

Zaiskrile so se Borutu oči, ko je slišal take besede. Junaška Radegostova kri se je vzburla v njegovih žilah, ko je čul o sovragu, s katerim se je tolikokrat boril njegov oče. Oj, kako je poslušal nekoč povesti, ki mu jih je pravil pastir Kocmir o bojih njegovega očeta! Srce mu je bilo nemirno v mladih prsih in niti enkrat ni obrnil oči od pastirjevih zgovornih ust.

Oj, kako si je želel takrat, da bi že dorastel in bi smel na boj proti zakletim sovražnikom Slovenov! Oj, kako rad bi bil preliv kri za domovino! — In glej — zdaj je prišel čas, ko lahko pohiti na boj, zdaj je prišel čas, ko se izpolni njegove srčne želje in mladostne sanje. V boj pojde proti sovragu domovine. In slave si pridobi, zlate slave, da bodo govorili s ponosom Sloveni o njem: »Glejte, največ slave si je pridobil v tem boju mladec Borut. Boril

se je kakor ris in je preliv svojo srčno kri za domovino.« — Tako bodo govorili Sloveni. On pa stopi pred očeta in mu poreče: »Ni malopriden tvoj sin, o oče. Boril se je s pasjeglavci, pa si je pridobil neveljave slave.« — Oče pa pozabi na svoj srd; objame ga in mu reče: »Ti si moj zlati mladeček, Borut...«

Tako je mislil Borut in ni več premišljal Slovenovih besed. Radosno mu je udaril v roko in je zaklical: »V boj grem z vami, pa najsi prelijem svojo kri!«

Veselo in zadovoljno sta mu stiskala roko. Borut pa je vrgel preko ramena lok in si je opasal tul. Lica, ki so mu bila še pred nekaj trenutki blesta, so mu zardela v živi rdečici. Vzravnaval se je ponosno kot mlada jelka.

»Z Bogom grem na boj za domovino,« je dejal sam sebi. »Očevodno me je pripeljal na to pot sam Gospod.«

Ponosno se je vzravnaval in se je obrnil k Slovenom. »Peljita me dalje,« je rekel odločno. »Zagotovo najdemo pasjeglavce in jih zgrabimo.«

»Ne pojdemo skupaj,« je odvrnil Sloven, ki je govoril ves čas z Borutom in se je zval Trogir. »Razdelimo se in vsak pojde na svojo stran. Pazi, Borut,

in kadar zagledaš sovražnika, se oglasi z jastrebovim krikom. Čula te bova in prideva k tebi. In kadar zaslišiš ti oni krik, se obrni naglo in pridi k nama. Ali si razumel?«

Borut je prikimal: »Dobro, razumel sem.« — Potem so se poslovili in so izginili med grmovjem. Borut se je plazil naglo naprej in njegove sokolje oči so švigale od grma do grma, če bi morda zasledile sovraga. Toda vse je bilo zaman. Molčal je gozd, in le tupatam je vzfrfotala plašna ptica in je odbežala daleč v stran. Prišel je na prostrano trato in tedaj je pogledal na sonce. Že več kot dve tretjini pota je bilo prehodilo sonce, a sovraga še nikjer. Za nekaj trenutkov se je vsedel Borut, da počuje zadnji kosček kruha. Nabral si je debelih črnic in se je pokrepčal. Mrzle vode se je še napil, potem pa se je plazil spet skozi grmovje.

Misli so mu pohitele tuintam do doma, do očeta in matere in tuintam se je domislil, da je sklenil, da gre k svečeniku Razorju. Zdaj pa se je pridružil Slovenom in gre na boj proti pasjeglavim Obrom. Ali je storil prav, ko je stopil na to pot? Ali se je morda zmotil? — Ne, ne — ni se zmotil. Sam Gospod mu je pokazal to pot. Ali ni

sveta dolžnost človeku, da brani svojo domovino pred krutim sovragom?

Ta misel je navdala Boruta popolnoma. Oči so se mu svetile, ko se je plazil skozi grmovje in je pričakoval vsak hip, da zagleda sovražnika. V sebi je čutil tako moč, da bi se ne ustrašil niti deset pasjeglavcev. Toda zaman se je oziral okrog. Nikjer ni bilo živega človeka. Že je bil dozpodel daleč, ko je nena doma obstal. Pozorno je poslušal, in njegove sokolje oči so švigale krogin-krog. Zaslišal je neko šumenje, kakor bi se pretakala nekje v bližini velika voda. Od grma do grma se je plazil in je došel hipoma do gozdnega roba. Pogledal je doli in je zagledal vodo, ki je drla v široki strugi mimo.

»To je Drava,« je pomislil. »Zdaj mi je zaprt pot. Kreniti moram ob bregu — morda zalotim tam sovražnika.«

In spet se je plazil od grma do grma. Bolel ga je že ves život in že je obupal, da zasledi Obre. Sonce se je že nižalo in kmalu, kmalu bo zatonilo za gore... Tedaj pa se je potuhnil hipoma za gost grm. Kajti zdelo se mu je, da stoji tam kraj smrek človeška postava. Po vseh štirih se je splazil tiho in previdno naprej in je pogledal izza grma. Resnično — stal je tam človek, zagro

samo toliko, kolikor je treba, da se pokrijejo skupna doplačila, temveč vselej še nekaj več. Hišni posestniki plačajo na ta način več nego so po zakonu dolžni.

V času do konca leta 1913, torej tudi v tem slučaju še v času, ko je bil župan dr. Ivan Tavčar, se je pri pri tem postopanju izterjala od hišnih posestnikov vsota 52 tisoč 880 kron 2 h preveč.

Na dobičke od prehodne vojaške nastanitve računa mestni magistrat že pri proračunu in jih proračunja že nekaj let z 2500 K.

Dobiček, ki se je dosegel leta 1912, je izkazan v računskem sklepu mestnega zaklada za 1700 K nižje nego je znašal dejansko. Znašal je namreč 5491 K 70 h, izkazal pa se je s 3791 K 70 h. Revizija je dognala, da je bil v glavni knjigi na naslovu: prebitki vojaške nastanitve pravilno vključen polni dohodek 5491 K 70 h, da pa se je pri sklepanju knjige ob koncu leta znesek 1700 K odbil in prenesel na naslov: obresti od obligacij, s katerim naslovom pa vojaška nastanitev nima nič skupnega. Ta manipulacija se je očividno zgodila v ta namen, da se je deloma prikrija nenavadno visoka vsota l. 1912 nepravidno preveč izterjanih doplačil!

XVI.

Mestna elektrarna.

Bilance mestne elektrarne za l. 1908. do 1901, kakor so bile potrjene od občinskega sveta, so pomanjkljive in ne podajo prave slike.

Iz računskih knjig in podrobnih načrtov se je tudi posnelo, da je bilo v navedenih letih knjigovodstvo mestne elektrarne izročeno osebam, ki so bile dvojne knjigovodstva, kakršno je predpisano za elektrarno, popolnoma nevesče.

Glede l. 1901 in 1901 je še radi tega dvomiti nad pravilnostjo izkazanih uspehov, ker so v teh dveh letih nekatere investicije glavnic izkazane z zneski, ki so v primeri z onimi l. 1902. znatno višji.

Za l. 1902. je bil presežek elektrarne izkazan po računskem sklepu z 11.504 K 90 h, po bilanci pa le z 7250 K 80 h.

V l. 1902 do 1912 so se odplačila na račun posojil zaračunjevala na račun dobička in izgube ter so se dotični zneski potem izkazovali v bilanci med pasivi.

To zaračunjevanje je bilo napačno, ker odplačil na račun glavnic ni zaračunjevali na račun uspehov, temuč le na račun glavnic. Vsled tega napačnega zaračunjevanja so bili dobički posameznih let izkazani za toliko prenizki, kolikor so znašala odplačila na ta račun. Nabrala pa se je vsled tega napačnega zaračunjevanja do konca l. 1912. nekaka tiha rezerva v znesku 197.585 K 90 h, ki bi je drugače ne bilo.

Proti računom elektrarne je ugovarjati tudi v tem oziru, da se je premalo odpisovalo od investicijskih glavnic. Odpisalo se je do konca leta 1913. skupaj le 559.907 kron 84 h, t. j. 32,5%, dasi bi odpisi pri previdnem gospodarjenju morali znašati približno 935.000 K, t. j. 54,36% od skupne investicijske glavnice.

Da se je odpisovalo v posameznih letih manj, nego bi se to moralo, ima svoj poseben vzrok, in sicer ta vzrok, da je moglo preostati vsako leto več dobička in da so se torej mogle oddajati mestnemu zakladu večje vsote.

Mestni zaklad je prejel od elektrarne na račun dobičkov za čas do konca leta 1913. skupaj 367.699 K 98 h. Razen tega

njen v dolgo haljo. V roki je držal sulci podoben drog, ki je bil na koncu priostren. Stal je tam človek mirno in je kazal dečku hrbet. Gledal je nekam daleč in se ni genil.

»To je Ober... na straži stoji,« je spreletelo Boruta. Srce mu je pričelo biti glasno, in roke so se mu stresle. Zavesile so se mu oči kakor risu, ko preži na plen. »Kaj naj storim?« je pomislil. »Ali naj zaživžgam in pokličem Slovena? Čemu? Ober je sam in moja puščica zadene dobro.«

Za hip se je dvignil in snel lok z rame. Potem pa je legel v travo in napel tetivo. Tedaj pa se je okrenil hipoma človek, ki je stal mirno kraj smrek. Skoro gotovo je slišalo njegovo tenko uho šum, ki ga je povzročil Borut, ko je vstal. In tedaj je mogel pogledati mladec Obru naravnost v obraz. Divje in razorojeno je bilo to obličje. Šop las je imel Ober na glavi in redko kocinasto brado. Majhne, lokave oči pa so se ozrle naravnost v grm, za katerim je tičal Borut. Stopil je korak naprej, da bi pogledal, kaj je povzročilo tisti šum.

A Borut je prežal nanj kakor ris. »Zavohal me je pasjeglavec,« je pomislil. »Dobro — pa naj bo v božjem imenu.« Švistnilo je v zraku, in nekaj črnega, kakor blisk urnega je švignilo izza grma. Jeknil je Ober in se je zgrudil brez glasu na tla. Ostra puščica se mu je zapila naravnost v srce.

(Dalje.)

je prejel l. 1913. vsoto 197.585 K 90 h, ki je preostajala pri elektrarni kot tiha rezerva vsled prej omenjenega napačnega zaračunjevanja plačil na račun posojil. Od elektrarne je torej prejel mestni zaklad za čas do konca leta 1913. skupaj 565.285 K 88 h.

Ako bi se bilo od investicijskih glavnic odpisalo več, in sicer toliko, kolikor je navedeno zgoraj, bi se na prebitkih elektrarne za čas do konca leta 1913, zamoglo oddati mestnemu zakladu le približno 190.000 K, ne pa 565.285 K 88 h. Mestni zaklad bi bil pri tem seveda na slabšem, toda elektrarna bi bila danes fundirana vse drugače, nego je v resnici. Imela bi ob koncu leta 1913. najmanj 400.000 K rezerve, ne pa samo 945 K 65 h.

XVII.

Uprava regulacijskega zaklada.

Regulacijski zaklad je imel do konca leta 1913. dohodkov 1.643.378 K 58 h, stroškov pa 1.747.268 K 92 h, tako da se je ob koncu leta 1913. kazal primanjkljaj 101.890 K 34 h.

Primanjkljaj se je pokazal že l. 1903. in je potem postajal od leta do leta večji. Ta primanjkljaj se nikdar ni izravnal, temuč prenašal od leta do leta na nov račun ter kril na skrivaj z denarji, ki so pripadali drugim zakladom.

Letni računski sklepi o regulacijskem zakladu se že od leta 1904. dalje ne sestavljajo in predlagajo občinskemu svetu.

Denarji regulacijskega zaklada so se uporabljali za pokritje nekaterih potnih stroškov župana in občinskih svetnikov.

Uporabljali so se denarji tega zaklada tudi v začasno pokritje stroškov za zgradbe v elektrarni in za zgradbo topničarske vojašnice.

Od leta 1896. je pri regulacijskem zakladu predpisana terjatev proti Mihaelu in Mariji Kozak v znesku 800 K, dasi je sedaj neizterljiva, ko je mestni magistrat zamudil priliko, da bi bil zasegel neki denar, ki je bil naložen v eventualno kritje gorajšnje terjatve.

XVIII.

Uporaba 3-odstotnega državnega potresnega posojila za hišne posestnike.

Mestna občina je prejela od države v ta namen, da razdeli med hišne posestnike 3% potresna posojila, vsoto 800.000 kron. Razdelila pa je le 760.400 K.

Mestna občina je prejela v isti namen tudi od deželne odbora vsoto 34.660 K, toda te vsote niso prejeli hišni posestniki.

Uprava vseh teh denarjev je bila že od vsega početka nedostopna, ker mestna občina nikdar ni strogo ločila teh denarjev od drugih mestnih denarjev.

V letih 1897. do 1901 so se rabili denarji 3% državnega posojila v začasno pokritje stroškov ob zgradbi topničarske vojašnice in elektrarne. Od posojenih denarjev za zgradbo topničarske vojašnice se odpadle 3% obresti v znesku 9328 K 12 h niso plačale, ker je občinski svet sklenil odpis.

Mestnemu zakladu se je iz denarjev 3% državnega posojila posodilo 171.254 K 66 h, od katerih je sedaj še na dolgu ostane 81.472 K 16 h. Od tega posojila je plačeval mestni zaklad 3% obresti le do konca leta 1911., od 1. januarja 1912 pa jih ne plačuje več.

Iz denarjev 3% državnega posojila se je kupila hiša v Prečni ulici št. 2, kar pa ni prav, ker bi se bil imel izvršiti nakup le na račun mestnega zaklada.

Iz denarjev 3% državnega posojila so se neopravičeno plačevali potni stroški za potovanja zastopnikov občinskega sveta na Dunaj radi izposlovanja raznih olajšav pri 3% državnem posojilu.

3% državno posojilo izkazuje že od leta 1908. primanjkljaj, ki raste od leta do leta. Ob koncu leta 1913. je že znašal 55.084 K 3 h.

Ta primanjkljaj se je doslej natihoma kril iz denarjev drugih zakladov, ne da bi se to zaračunjevalo.

Pri pravilni upravi bi račun 3% državnega posojila moral izkazovati visok bilančni presežek, in sicer že radi tega, ker je plačevati državi in deželnemu odboru od dolžnih glavnic le 3% obresti, dočim bi bil oni del glavnic, ki se ni porabil za posojila posestnikom, donasal višje obresti. Gotov dobiček bi rezultiral tudi iz okolnosti, da imajo hišni posestniki plačevati mestu obresti in glavnične obroke eno leto prej, nego zapadejo plačila mesta nasproti državi.

O 3-odstotnem državnem posojilu se računi ne predlagajo občinskemu svetu že od leta 1903. dalje.

XIX.

Meščanska imovina.

Meščanska imovina je ustanova in se je revizija glede nje izvršila le v toliko, v kolikor je denarno v zvezi z mestnim zakladom.

Pri tej reviziji se je opazilo, da se zapisnik o odborovih sejah meščanskega odbora, ki bi se po zmislu § 9. meščanskega statuta moral sestavljati, ne sestavlja in da se tudi meščanska matica ne vodi dovolj skrbno in natančno.

O meščanih, ki se sedaj podpirajo iz meščanske imovine, se v vseh slučajih ne more trditi, da so ubožni in podpore potrebni. Imen danes tu ne bomo navajali.

XX.

Netočno in napačno poročanje.

Mestni magistrat v raznih svojih poročilih na deželni odbor ni bil točen, odnosno je poročal drugače, nego je bil dejanski stan.

Dognalo se je to glede nastopnih poročil:

1. glede nekega izkaza, predloženega leta 1908. (d. o. št. 5400-908);
2. glede poročila mestnega magistrata z dne 17. julija 1913, št. 14.360 (d. o. št. 14.631 de 1913);
3. glede poročila mestnega magistrata z dne 8. marca 1912, št. 4090 (d. o. št. 6337 de 1912);
4. glede vloge mestnega magistrata z dne 24. januarja 1914, št. 1674 (d. o. št. 2728 de 1914);
5. glede vloge mestnega magistrata z dne 12. marca 1914, št. 1675/IV. (d. o. št. 6371 de 1914);
6. glede vloge mestnega magistrata z dne 11. marca 1914, št. 3673 (d. o. št. 6372 de 1914).

Da je mestni magistrat v svojih poročilih glede mestnega gospodarstva netočen in nezanesljiv, to je deželni odbor opazil tudi leta 1908., ko je pod d. o. št. 1399 de 1906 zahteval pojasnil glede izkupil za zemljišča.

XXI.

Razno.

1. V deželni deski je vpisanih več parcel kot javna last mestne občine, plačuje pa se od njih davek, dasi bi tega po večini ne bilo treba, ako bi bili v redu posestni listi.

2. Plačuje se zemljiški davek od javnih parkov, glede katerih pa bi se lahko izposlovala davčna oprostitve, ker je javne parke glasom več razsodb. c. kr. upravnega sodišča smatrati kot krajne trge in ne kot produktivni svet.

3. V zemljiški knjigi je vpisanih na mestno občino več posestev še po starem stanju, dasi služijo sedaj drugim namenom. So ali javen prostor, ali park, pot itd. Morala bi se urediti zemljiška knjiga, a se doslej še ni.

4. Leta 1912. in 1913. je občinski svet sklenil pobiranje 35% doklade na državne direktne davke, ni pa prosil za odobritev teh doklad od strani deželnega odbora, dasi je po § 81. občinskega reda za mesto Ljubljana treba, da doklade, ki presegajo 25%, odobri deželni odbor.

5. Mestna občina je v dveh slučajih plačala kolkovino od dolžnih pisem, zadevajočih najetje posojil, in ni prosila za pristojbino oprostitve po zmislu državnega zakona z dne 25. marca 1902, drž. zak. št. 70.

6. Za časnikiarski kongres v Ljubljani se je leta 1902. dovolil kredit 5000 K. Denar je dvignil župan, obračuna pa ni. Poleg zneska 5000 K so narasli za časnikiarski kongres še stroški 965 K 85 h, ki pa so se zaračunali na naslov: za olepševalne namene, in ne na naslov: razni nepredvidni stroški, kamor se je zaračunal izdatek 5000 K.

7. Mestna registratura je slabo urejena in je tudi drugače ravnanje z akti zelo pomanjkljivo. Spisi tudi radi zastajajo po mestnih uradih. Revizijska komisija je razne akte prejela šele po dolgem čakanju, v več slučajih pa se spisi sploh niso našli.

Belgijske volitve.

Letošnje volitve v Belgiji, ki so se vršile v štirih provincah in pri katerih se je nanovo zasedla polovica zborničnih mandatov, so se vršile splošno zelo mirno ter so prinesle zaslužene uspehe katoliški stranki, ki praznuje letos svoj 30letni jubilej, odkar je pri krmilu. Opozicija se je udeleževala volilnega boja zelo mirno in brez pravega navdušenja. Opozicionalci so se nekako sprijaznili z mislijo, da je padec katoliške vlade in katoliške parlamentarne večine skoro nemogoč. Ko je bila vlada liberalna, ni ničesar storila v gospodarskem in kulturnem oziru, medtem ko je sedanja večinska katoliška stranka ustvarila na vseh poljih, zlasti na soc., velike napredke. Belgija je v rokah katoličanov postala nekaka vzorna dežela in v zgled urejene uprave. Liberalni listi polagajo veliko važnost na to, da je katoliška stranka izgubila pri sedanjih

volitvah dva mandata, v Hasseltu in Tomgresu. To izgubo označujejo kot nazadovanje stranke. Vedeti pa se mora, da pred dvema letoma zmerni liberalci vsled strahu, da bi ne prišli na površje revolucionarji in vsled protiverskega bloka, sploh niso postavili lastnih kandidatov, temveč so pomagali v volilnem boju katoličanom. Ko pa se je blok razbil in ko so revolucionarji pri zadnjih volitvah in pri ponesrečeni generalni stavki doživeli poraz za porazom, so se zmerni liberalci zopet ojunčili in postavili lastne kandidate. Naravna posledica je bila navedena diferenca 2 mandatov. V ostalem pa so napredovali katoličani na vseh črtah in bodo razpolagali v zbornici z večino 12 glasov. Belgijska katoliška stranka je ravno v zadnjih letih po 30letnem uspešnem delovanju pokazala svojo življensko sposobnost z ustvaritvijo treh važnih zakonov, proti katerim se je opozicija borila z vso silo. To so zakoni o šolski reformi, vojaški organizaciji in davčni reformi. Kako močna je krščansko soc. stranka v Belgiji, dokazuje tudi to, da šteje njena strokovna organizacija nad 100.000 članov.

Občinski svet Ljubljanski

je imel včeraj zvečer svojo redno sejo.

Predsedstvena naznanila.

Župan dr. Tavčar je naznanil, da je poslal notranje ministrstvo dopis, v katerem sporoča, da je Nj. Vel. cesar milostno sprejel na znanje udanostno izjavo in čestitke občinskega sveta povodom njegovega ozdravljenja. — Deželna vlada je poslala dopis, v katerem vabi občinski svet k procesiji sv. R. Telesa stolnice. — Dragonski polk Nikolaj I. je poslal zahvalo za naklonjenost mestne občine povodom jezde tke me ter obenem tudi poslal za mestne reveže 120 kron. — Gen. major Scotti je poslal dopis, v katerem se zahvaljuje mestni občini za naklonjenost povodom vojaške kolesarske tekme. — Poročnik 11. lovskega bataljona Adalbert Tököš je poslal zahvalo za dar mestne občine, ki ga je prejel povodom kolesarske tekme. — Za mestne uboge je daroval ob priliki svoje meščanske prisega g. Ferdinand Gruška 200 K. — Trgovca g. Robert Kollmann je poslal dopis, v katerem naznanja, da je pripravljeno darovati občini rento 5000 K, katere obresti naj bi se za časa njegovega življenja porabile za mestne uboge. Po njegovi smrti naj bi se pa del obresti uporabljal za vzdrževanje njegovega mavzoleja. Ponudba g. Kollmanna je občinski svet soglasno sprejel. — Kreditna zadruga je poslala zahvalo, ker je občina prevzela poročstvo za plačila onih mestnih uradnikov, ki so bili prizadeti pri polomu »Glavne«. — Povodom smrti dunajskega podžupana dr. Porzerja je sporočil župan dunajski občini sožalje ljubljanskega obč. sveta. — Istotako je izrekel v imenu občine sožalje sorodnikom povodom smrti dvornega založnika Ivan Mathiana st., ki je bil svoječasn tudi član gospodarskega odbora za upravo meščanske imovine.

Nato je odgovarjal župan na interpelacije, stavljene v prejšnji seji. Na interpelacijo obč. svetnika Bončarja glede šentpeterskega mostu je odgovarjal, da bo občinski svet v začetku julija že v položaju sklepati o oddaji tozadevnih del. Vsled interpelacije obč. svetnika L. ožarja so se klopi v javnih nasadih že popravile. Z ozirom na interpelacijo obč. svetnika Mallyja so se popravili mostiči na potih v tivolskem gozdu. Z ozirom na interpelacijo obč. svetnika Reisnerja se je v Prulah postavilo 10 novih klopi. Z ozirom na interpelacijo obč. svetnika Zupančiča se je zadeva glede jarka v Orlovi ulici končno ugodno rešila. Na interpelacijo obč. svetnika Marinkota v zadevi oskrbovanja Ceste na južno železnico je odgovarjal župan, da je poslal tozadeven dopis na upravo južne železnice. Župan je pripomnil, da zahteva južna železnica od občine najemnino za stojišča izvoščkov pred južnim kolodvorom. Z ozirom na to zahtevo, je poslal južni železnici dopis, naj odstopi Cesto na južno železnico v last mestni občini ter naj bi za vzdrževanje te ceste potem plačevala občini primeren pavšal. Ako se ta zadeva ugodno reši, bo mogoče odpraviti razne nedostatke na tej cesti.

Volitev upravnega odbora mestne elektrarne in vodovoda.

V upravni odbor mestne elektrarne in vodovoda se je izvolilo 9 članov, in sicer po ključu: od nar. napredne stranke — Reisner, Kavčič, Planinšek, dr. Novak, Ružički; od S. L. S. Rojina, Lileg, Kregar; od nemškega kluba inž. Schmidt.

Poročila odsekov.

Na predlog fin. odseka se odkloni ponudba Elze Kosove za odkup mestne

hiše št. 15 Pred prulami. Omenjena hiša je sedaj v najemu za letnih 100 K. Kosa ponuja zanj 3000 K. Ker pa bo svet, na katerem stoji hiša, pridobil v gotovem času vsled regulacije ceste na vrednosti, se je ponudba odklonila.

Obrežni zidovi Ljubljane.

Stavbni svetnik Prelovski je poročal o izpolnitvi obrežnih zidov od Frančiškanskega mostu do Brega po načrtu arhitekta Kellerja. Tozadevni skupni stroški bi znašali okrog 440 tisoč kron. Stroški, ki jih bo morala nositi mestna občina, se ne morejo natančno proračunati, ker se ne ve, koliko bo dobila povrnjenih od stavbnega vodstva za osuševanje barja. Na tozadevno vprašanje je odgovorilo stavbno vodstvo, da bi prispevalo z vsoto okrog 200.000 K. Stavbno vodstvo za osuševanje barja pa priporoča, naj bi se oddala dela tvrdki »Alpenländische Baugesellschaft«, ki je pripravljena izvršiti dela po prvotno določenih cenah za betonske zidove. Finejša dela, kakor stopnjice, korita za cvetlice itd. bi se oddala in razpisala posebej. Vsled večje trpežnosti naj bi se napravile stopnjice iz granita. Z ozirom na priporočilo vodstva za osuševanje barja predlaga stavbni in olupovalni odsek, naj bi se naprava obrežnih zidov po Kellerjevem načrtu oddala tvrdki »Alpenländische Baugesellschaft«.

Obč. svetnik Kregar povdarja, da sprejema z zadovoljstvom na znanje, da se oddajo dela, ki bodo trajnega pomena, akoravno nima občina pri oddaji teh del popolnoma prostih rok. Pozdravlja olupovalna dela ob obrežjih tembolj, ker je ta predlog izšel iz kluba Slovenske Ljudske Stranke. — Opozarja pri tem tudi na potrebo zadostnega števila stopnjic na obrežnem zidovju in zadostne preskrbe primernih sredstev za varnost v slučaju nezgod. Predlaga resolucijo, naj mestni stavbni urad proči sporazumno z stavbnim vodstvom za osuševanje barja, kako bi se tem potrebam zadostilo. Govornik opozarja na počasnost, s katero se vrše dela v Ljubljani in ki je res že pravi škandal. Ko so se dela razpisala, je bil termin za izvršitev določen na 3 ali 4 leta. Toliko časa pa so trajala samo dela v Gruberjevem prekopu. »Alpenländische Gesellschaft« je oddala izvršitev obrežnih zidov domači tvrdki Pontello in če bi te ne bilo, bi sploh ne vedeli, ali se kaj dela v Ljubljani. Pospešitev del v Ljubljani je nujno potrebna in smo o tem gotovo vsi edini. Že s higijenskega stališča je to potrebno, kajti iz struge Ljubljane se zlasti v doljenjem delu razširja vsled kanalskih zaostankov dostiokrat neznosen smrad. Zato predlaga tudi resolucijo, ki naroča županu, naj posreduje na merodajnih mestih, da se dela v Ljubljani čimprej pospešijo.

Obč. svetnik Pammer pritrdjuje izvajanje Kregarja in priporoča, naj bi se za izvršitev obrežnih zidov po Kellerjevem načrtu določil termin. Akoravno se termini dostikrat ne drže, kolikor toliko pa tozadevne določbe vendar koristijo.

Podžupan dr. Triller odgovarja izvajanju obč. svetnika Kregarja, češ, da so pritožbe glede zavlačevanja del v Ljubljani res splošne. Vendar pa bo rešitev težka zaradi finančnih težav. Že z dosedanjimi deli je namreč prekoračen proračun za 2 mil. kron. Prvotno so bila dela oddana tvrdki Czechowiczki, ki jih je odstopila tvrdki »Alpenländische Baugesellschaft«, sedaj pa jih vodi pravzaprav »Hannoveraner Cementbaugesellschaft«, ki pa čaka zagotovila, da bodo plačani tudi izdatki, ki bodo nastali preko prvotnega proračuna. Treba pa bo za to posebnega zakona, ki bo sklenjen bržkone šele v jeseni. Ko bo tozadevni zakon sklenjen, se bodo pa dela brezdvomno pospešila.

Stavbni svetnik Prelovski je povdarjal, da je od Frančiškanskega mostu do Brega projektiranih 11 stopnjic. (Obč. svetnik Kregar: Tudi drugod naj se še več stori za varnost!) Ob vodni površini se bodo napravili železni obroči, ponekod bodo tudi rešilni pasovi. Ob ostalih obrežnih zidovih se bodo brezine po predlogu, ki je že vložen (od S. L. S.) zasadile s pestrim grmičevjem, kar bo tudi za varnost občinstva.

Nato je bil sprejet odsek predlog, kakor tudi Kregarjevi resoluciji.

Poročila stavbnega odseka.

Prošnji občine Sp. Šiška glede priklopite občinskega cestnega kanala na mestno kanalsko obrežje se ugotovi pod pogojem, da napravi šišenska občina za nabiranje blata in peska pred odprtim jarkom ob Lattermannovem dreveredu primerno jamo. Poznejše vzdrževalne stroške nosite obe občini v isti meri. Tozadevni sklep je toplo priporočal občinski svetnik Rojina.

Sprejmejo se pogoji južne železnice glede reverza ter priznavalne najemščic

ne letnih 2 K za napravo jarkov iz Ceste v Rožno dolino v železnični jarek.

Odkloni se priziv trgovca Svetozarja Koserja proti odloku mestnega magistrata glede dovolitve stojnice Avgustu Prekuhu v Kolodvorski ulici. — Pri tej priliki je povdarjal obč. svetnik Ložar, da je prosil Prekuh stojnico samo za prodajanje kovčkov lastnega izdelka. Prekuh pa prodaja tudi dežnike in obleke. Z obrtnega stališča nikakor ne more odobravati, da se dovoljujejo take stojnice, ker na ta način odvzema obrtnikom delo. — Dr. Tavčar je odgovoril, da se je Prekuhu dovolilo prodajati le kovčke.

Mestne senožeti pod Rakovnikom se parcelirajo v njive ter se določijo parceli št. 18 za navažanje smeti. — Obč. svetnik Zupančič je priporočal, naj bi se ne dovažale smeti na to parcelo, pač pa na neko drugo mestno senožet dalje proti Rdečemu križu. To bi bilo z zdravstvenega stališča priporočljivo, ker razširjajo razkrajajoče smeti dostiokrat neznosen smrad.

Pri glasovanju je seveda obveljal odsek predlog, vendar pa je župan pripomnil, da se bo še lahko glede dovažanja smeti na omenjeno parcelo ukrenilo kaj drugega, ako se bodo pojavile kake pritožbe.

Občinski svetovalec Ružička je poročal v imenu stavbnega odseka o samostalnem predlogu občinskega svetovalca Jegliča glede zveze Cojzove ceste z Nadvojvoda Evgena cesto. Stavbni odsek predlaga, naj se nova cesta ne gradi, ker se zahteva za odkup zemljišč prevelika vsota.

Občinski svetovalec Jeglič konstatira, da seja stavbnega odseka ni bila pravilna, ker predlagatelj niti povabili niso k seji. Če se je odsek v nenavzočnosti predlagatelja postavil na stališče, da zveza med Cojzovo cesto in obrtno šolo ni nujno potrebna, tedaj mora pač ugovarjati proti tej misli, kajti da se je zavzel za to zvezo, so ga ponovno opozarjale na potrebo osebe, ki imajo neposreden in največji stik z obrtno šolo. Ti ljudje gotovo najbolje vedo, kako težavno je dohajati s Cojzove ceste k obrtni šoli daleč okrog po Mirju ali po Rimski cesti in Gorupovi ulici. Če se odkloni pravilna zveza Gorupove ulice s Cojzovo cesto zaradi prevelikih stroškov, potem nasvetuje, naj se napravi vsaj navadna steza na tem mestu, da ne bo treba iskati velikanskih ovinkov onim pešcem, ki imajo, idoč od Sv. Jakoba in okolice, nujno opraviti v bližini obrtne šole. Pri glasovanju je bilo za odsek predlog 18 glasov, proti tudi 18 glasov. Zato je župan dirimiral, da se cesta ne gradi. — Sprejeta pa je bila resolucija občinskega svetovalca Jegliča glede naprave steze.

Ljubljanska plinarna.

Podžupan dr. Triller je poročal, da je svoječasno stavil dr. Zajec predlog, naj se pojasni razmerje med mestno občino in plinarno. V ta namen se je volil poseben plinarniški odsek, ki je prišel do prepričanja, da je potrebno, da se plinarna komunalizira, ker ima občina itak že večino delnic v svojih rokah. To se da doseči, ako se na prihodnjem občnem zboru plinarne sklene likvidacija podjetja. Plinarniški odsek predlaga, da se župan pozivlja, naj ukrene vse potrebno, da preide plinarna v mestno last.

Občinski svetnik dr. Zajec poudarja, da bi se s komunalizacijo znatno zopet obremenila občina, in sicer po nepotrebnem, ker ima občina itak že večino delnic v svojih rokah in je v plinarni absolutni gospodar, ter po letih itak plinarna preide v last občine. Graja pa, da se o predlogu, kako je s plinarno, poroča šele po enem letu in to na tako površen način. Gotovo tudi ni prav, da se tako važno vprašanje, kakor je plinarna, obravnava na kratko v seji, ne da bi se dala vsem članom plinarnega odseka in občinskega sveta prilika, je proučiti natančno. Predlog, ki je bil svoječasno stavljen od S. L. S., je imel pred vsem namen, zagotoviti občini kot delničarju gotov vpliv v plinarni, kajti občinskemu svetu se nikdar ni nič poročalo, dasi je imel večino akcij in za razmere v plinarni ni nič vedel. Dalje je imel predlog namen, doseči rešitev vprašanja, kako poceniti plin, čejar cene so zelo visoke. Ugovor, da bi se s pocenitvijo plina delala konkurenca mestni elektrarni, ne drži. Pokupiti še zadnje akcije, ki so v drugih rokah, dasi je občina absolutni gospodar, gotovo ni potrebno. Sicer pa se je vsa akcija v zadevi plinarne vršila zaupno in le malo je prišlo o njej v javnost. Izvedelo se je samo, da je kupila občina nad polovico delnic. Leta 1906. je namreč kupila občina 255 delnic in postala absolutni gospodar plinarne. Pri tem nakupu pa ni ostalo, kajti pozneje leta 1906 je dal občinski svet pooblastilo za nadaljnje kupovanje delnic. Razlogi, zakaj se je to zgodilo, niso znani. Delnice so se kupovale nadalje po 800 K, 600 K, 500 K in cenejše. Razvidno je, da so se delnice vsaj spočetka bogato preplačale. Pričakovali bi, da bi se občinskemu svetu predložil primeren predlog, kako bi bil v upravnem svetu plinarne primerno

zastopan po ključu, in kako bi se doseglo pocenjenje plina. Zastopstvo po ključu bi bilo potrebno, ker je kontrola pri vsakem gospodarskem podjetju potrebna, kajti tako bi tudi ponehale govorice, da cela plinarna ni v dobrem stanju, da je omrežje zastarelo, da uhaja plin itd. Za odsek predlog vsled navedenih razlogov ne more glasovati.

Občinski svetnik Kristan obžaluje, ker ne obsega poročilo odsekovo ničesar drugega kot samo predlog, ki ne nudi nobene informacije. V enakem nepoučenem stanju glede plinarne je kakor on gotovo tudi marsikak drug občinski svetnik. Predlaga, naj se vsa stvar vrne plinarnemu odseku, ki naj izdela podrobno poročilo ter ga predloži v eni prihodnji seji. Stvar tudi ni tako silno nujna, da bi se ne moglo počakati do prihodnje seje.

Poročevalec dr. Triller je odgovarjal občinskemu svetniku Kristanu, da ima deloma prav. Člani občinskega sveta bi morali imeti pravico, prisostvovati sejam odsekov, da bi se lahko informirali o nekaterih stvareh, ki so zaupne in ne za javnost. Pri sejah plinarnega odseka je bil navzoč tudi ravnatelj plinarne Senekovič, od katerega pa odsekovi člani niso zahtevali pojasnil. Delnice so se kupovale nadalje, ker se jih je moralo, ako se je hotelo priti do komunalizacije. Mestni kapital, naložen na delnice plinarne, pa se faktično obrestuje po 8 odstotkov (Klici: Ni res!), kajti javna razsvetljava, ki jo daje plinarna mestu, je brezplačna. V upravnem svetu plinarne pa ima občina med 6 člani 4 zastopnike.

Nato je bil sprejet odsek predlog z glasovi Nemcev in liberalne stranke.

Nadalje se je ugodilo prošnji vodstva mestne klavne za dovolitev kredita za četrtga klavničnega hlapca tudi v poletnih mesecih.

Samostalni predlog občinskega svetovalca Štefeta glede okraševanja oken s cvetlicami in okrasitve ter razsvetljave Ljubljaničin obrežij se je odkazal odseku.

Nujna predloga.

Sprejet je bil nujni predlog dr. Trillerja, naj se opozori merodajne faktorje, predvsem železniško ministrstvo, na nujno potrebo razširjenja južnega kolodvora, da se prepreči večje železniške nesreče. — Sprejet je bil tudi nujni predlog občinskega svetovalca Planinška glede dražnje živil na ljubljanskem trgu. Na trgu naj bi mestno tržno nadzorstvo na javni deski zapisavalo vsak dan cene sadja, ki so bile prejšnji dan v drugih mestih, na primer v Gorici, kajti gotova živila se v Ljubljani prodajajo s 100 odstot. ali še večjim dobičkom.

Vprašanja.

Po končanem dnevnem redu je interpeliral župana obč. svetnik Ložar glede poprave klopi na poti »Bellevue«, ki so vse gnile. Zelo nujno je potrebno vsled povečane prometa razširjenje Dolenjske ceste in Dolenjskega mostu ter naj bi župan naročil stavbnemu uradu, da to zadevo prouči. — Obč. svetnik Jeglič je interpeliral glede zveze Vrhovčeve ulice z Radeckijevo cesto: Na svoječasno njegovo interpelacijo se je na prostoru, ki je pripravljen za podaljšanje Vrhovčeve ulice proti Radeckemu cestni, nekoliko nasulo za pešce, da ne bi gazili po blatu, kajti pravilne ceste tam še ni. Ker je okrog mimo vojašnice jako velik ovinek, so začeli razni vozniki z lažjimi in težjimi vozovi kar po tej stezi voziti, znamenje, kako potrebna je tu prava cesta, kajti po mehki zemlji se res ne more voziti, a pešci tudi ne morejo hoditi po blatu. Da se ustreže davkoplačevalcem in sploh vsem onim, ki imajo opraviti na tem kraju, prosi župana, naj poskrbi, da se za pešce pripravljena steza tudi ohrani kot taka (če se postavijo koli sredi steze), a za voznike naj se mehek svet nekoliko nasuje, saj se dobi material pri podiranju stavb itd., da bo začasno mogoča nujno potrebna prevozna pot okrog Mozinovega poslopja. — Občinski svetnik Šerjak je interpeliral glede nujne poprave zgodovinskega orla na magistratnem poslopju. — Občinski svetnik Staudacher je opozarjal, da se na Deghengijev svet pri Kolizeju navažajo smeti, ki razširjajo neprijeten smrad. Proti temu naj se potrebno ukrene. — Občinski svetnik Smole je interpeliral, kaj je z njegovim predlogom, ki ga je stavil pred dvema leti glede odvajanja vode iz dotokov v mestni log, o katerem se doslej še ni poročalo. Nadalje je vprašal, kaj je z regulacijo Emonske ceste, ker je bilo že sklenjeno, da se tamošnji jarek zasuje in položi cevi. Župan je odgovoril, da je stvar v teku in se bo jarek v kratkem času zasul. — Nekateri obč. svetniki so se pritoževali glede Deghengija, ki samovoljno zida, kakor se mu zdi in je sedaj napravil ograjo, za katero je dobil star les iz cele Ljubljane. Drugim so ograje predpisane, sicer se jim jih podere. Obč. svetnik Rojina: »Noben vrag ga ne užene, še stavbni urad ne!« (Veselost.) Obč. svetnik Rojina je navedel celo vrsto stavb, ki jih je izvršil Deghengi proti predpisom ter je prosil

župana, naj bi posredoval pri policijskem ravnanstvu, da prisili Deghengija, naj upelje v Kolizeju na hodnikih električno razsvetljavo. Ako se prevrne petrolejska svetilka na lesenih hodnikih v tem velikem poslopju, je katastrofa neizogibna. — Obč. svetnik Marinko je interpeliral glede naprave klopi ob poti za južno železnico v bližini Martinove ceste. — Obč. svetnik Kristan je priporočal, naj se delavcem, ki morajo laziti po zbiralnih kanalih, napravi primerna obleka. — Obč. svetnik Belič se je pritoževal, da je že pred letom predlagal, naj župan posreduje zaradi poprave Dunajske ceste, ki pa je danes še vedno v istem in celo v slabšem stanju.

Umesten predlog.

Obč. svetnik S. L. S. Tomaž Novak je vložil samostalni predlog: Mestni magistrat ljubljanski uvrsti urade po številkah tako, da bodo na uradnih pisarnah številke, napis uradnika in urada. Strankam naj se dostavljajo vabila s primerno označbo pisarn, da jim bo olajšano iskanje uradov na magistratu.

Javni seji je sledila tajna.

Istrske volitve v splošni kuriji.

Pretečno nedeljo so se pričele istrske deželnozbornske volitve, katere bodo trajale še celi mesec. Iz volivnega boja pretečno nedeljo so izšli istrski Hrvati in Slovenci nad vse zmagoslavno. Vsi štirje hrvatsko-slovenski kandidati so zmagali z ogromno večino, katere znaša na tisoče glasov, medtem ko je bilo mogoče italijanskim liberalcem prodreti v prvem naskoku le z dvema kandidatom, dva pa prideta v ožjo volitev, namreč vodja istrskih italijanskih liberalcev, zloglasni Benatti z italijanskim krščanskim socialcem Spadaram in italijanski liberalci učitelj Coronich in Pulju s socialnim demokratom Lirussijem.

Ožja volitev se vrši prihodnjo nedeljo ob isti uri in na istih prostorih. Volitve, kakor se sedaj kaže, so se vršile po vsej Istri dosti mirno. Na nogah je bil velikanški varnostni aparat, osobito po mestih, kateremu se pa ni nudila prilika stopiti v akcijo. Le v Pomjancini so bili izgređi. Najhujša sta bila naskoka v prvem volivnem okraju Koper, Buje, Piran z okolico in v tretjem volivnem okraju Pulj. V prvem imenovanih volivnih okrajih (Koper) je dobil italijanski liberalci Benatti 2374, krščanski socialci Spadaro 2609, socialni demokrat Nobile 1927, hrvatsko-slovenski kandidat Medoš 504 glasove. Tu je, kakor omenjeno, potrebna ožja volitev med Spadaram in Benattijem. V tretjem volivnem okraju Pulj je dobil italijanski liberalci učitelj Coronich 1202, socialni demokrat Lirussi 772, hrvatsko-slovenski kandidat dr. Pederin 410 in uradniški kandidat Riaviz 200 glasov. Potrebna je ožja volitev med italijanskim liberalcem Coronichom in socialnim demokratom Lirussijem. V Pulju so se slovanski volivci izborni držali. Kajti dr. Pederinovim 410 glasovom moramo pristeti še one glasove, katere je dobil na periferiji mesta dr. Laginja in teh je 932, torej skupno 1342 slovanskih glasov v Pulju, medtem ko jih je dobil italijanski liberalci Coronich samo 1202. Iz tega uradno konstatiranega dejstva sledi popolnoma jasno, da Pulj nikakor ni italijansko mesto, kakor italijanski liberalci in regnikoli vedno kričijo.

V IV. volivnem okraju: Koper—Podgrad je dobil hrvatsko-slovenski kandidat prof. Mandić 8030, italijanski liberalci 1013, socialni demokrat pa 365 glasov.

V V. volivnem okraju: Poreč—Buzet je dobil hrvatsko-slovenski kandidat sodnik Milić 5520, italijanski liberalci 1890 glasov.

V VI. volivnem okraju: Pazin, Labin, Pulj predmestje je dobil hrvatsko-slovenski kandidat dr. Laginja 8880, italijanski liberalci dr. Jug 1149, socialni demokrat 391 glasov. Tukaj bodi omenjeno, da se je puljsko laško-liberalno glasilo »Giornaleto« dr. Laginjeve številke tako ustrašilo, da se je čutilo poklicano svojim bralcem celih 3000 dr. Laginjevih glasov prikriti.

V VII. volivnem okraju: Voloska, Čres, Krk je dobil hrvatsko-slovenski kandidat profesor Špinčič 5411, Talijan 612, socialni demokrat 365 glasov.

V II. volivnem okraju, kateri obsega najbolj zagrizene italijanske trdnjave, sta bila izvoljena italijanska liberalci s 8349 glasov, medtem ko so dobili v tem okraju italijanski krščanski socialci Signori 1829, hrvatsko-slovenska kandidata 819, socialni demokrat pa 1351 glasov.

Pogled na te uradne številke govori več nego cele knjige. Prvi volivni dan je dal italijansko-liberalni kamori take udarce, da jih dolgo ne bo mogla preboleti. Ti udarci so pa tem hujši, če se pomisli, da je pretečno nedeljo govorila ona kurija, katere predstavlja v Istri maso prebivalstva. Te široke narodne plasti so pretečno nedeljo z glasovnico v roki glasno povedale vladi in širni Avstriji, da, širnemu svetu, da so v Istri Hrvatje in Slovenci

gospodarji in da je po sedanjem krivičnem volivnem redu za deželni zbor italijanski liberalci le krivični jerob hrvatski in slovenski večini v Istri. Na italijanski strani ožje volitve, na hrvatsko-slovenski strani večine, katere znašajo na tisoče in tisoče ljudskih glasov, to je znamenje, v katerem so se vršile nedeljske istrske deželno-zborske volitve!

Anarhija v Albaniji.

Vstajo namerava knez s silo zadušiti.

»Politika korespondenca« poroča iz Drača: Knez zasleduje zdaj le en program: Vse storiti, da se spor mirno poravnava, če pa ostanejo vsa sredstva brezuspešna, potlačijo vstajo s silo. V Draču je mirno. Položaj je neizpremenjen. Iz Epira pride v Elbassan 11. t. m. 2500 mož. Ahmed bej Mati namerava prodirati proti Tirani. Iz Leša, Drača in iz Valone nameravajo prodirati proti vstajam. Turkhan paša je izjavil, da razpolaga knez z 8000 do 10.000 možmi.

Vstaši.

Vstaši v Škaju so zopet poizkusili se pogajati s kontrolno komisijo. Vodstvo vstašev v Lucheni je prevzel bivši turški častnik Kemal bej. »Taninu« je pisal, da hoče vstaši strmoglaviti kneza Viljema. Dosegli so že veliko uspehov. Začasna vlada hoče izvesti, da postane albanski knez otomanski princ Burhan Edin. Sile vstašev so večje kakor one kneza Viljema.

Italijan, ki agitira proti knezu Viljemu.

Iz notranje Albanije se poroča, da agitira italijanski častnik Coro med Arnavti, da bi postal albanski vladar abruški vojvoda. Cora je baje v zvezi z laškim polkovnikom Muricchiom.

Črnogorci

baje prikorajujejo mejo v okolici Zumbes.

Za varstvo kneza

sta predlagali Italija in Avstrija velesilam zadnje dni, naj bi se izkrcaliv vojaki, da kneza varujejo. Trojni sporazum je po ruskem vplivu ta predlog kratko odklonil. Nemčija je pa priznala, da bi bil tak korak sicer uspešen, a da ga odsvetuje, ker bi se s takim postopanjem gotovo razbil koncert velesil in naj se nič več ne stori, da se pošlje pred Drač brodovje.

Dvorni maršal pl. Trotha v Draču.

Iz Berolina je sem preko Trsta na Lloydovem parniku »Baron Bruck« dospel dvorni maršal kneza Viljema pl. Trotha. V nedeljo zvečer je prišel z brzovlakom državne železnice pl. Trotha iz Berolina v Trst ter se takoj vkrcal na parnik. V Trst je pl. Trotha prišel inkognito in ni hotel na parniku nobenega sprejeti.

Angleško brodovje pred Drač.

»Corriere della sera« javlja iz Malte, da je dobilo angleško brodovje povelje, odpluti pred Drač. Danes jutraj ste odpluli bojni križarki »Defence« in »Warrior« v smeri proti Draču.

Bodoči albanski poslanik v Belgradu.

»Piccolov« poročevalec v Draču poroča, da je glasom informacij iz dvornih krogov srbska vlada že podelila svoj »exequatur« k imenovanju Fazzil paša Toptanija za albanskega poslanika v Belgradu.

Zmaga Slovencev v Laškem trgu.

Nepričakovano je skoro prišla vesela vest o zmagi Slovencev pri obč. volitvah v trgu Laško. Poročilo se glasi sledeče: Pri občinski volitvi v Laškem trgu dne 8. junija so v III. razredu zmagali Slovenci s 4 glasovi večine. Izvoljeni so: Konrad Elsbacher s 87 glasovi, dr. Jos. Kolšek s 86, Ignacij Pirnat s 85 in Kranjc Franc s 84 glasovi. Za namestnike pa: Marko Sagaj s 86 in Ignac Gnidica s 83 glasovi.

Kratko je to poročilo, a pove mnogo več kot cele strani drugih časniških poročil. Lep trg ob bistri Savinji, ki je bil dosedaj v izključno nemških rokah, je dobil močno slovensko zastopstvo. Boj je bil silno vroč. Šlo se je samo za 1 do 4 glasove. Nemškutarji so postavili nalašč v ta nevarni razred svoje najboljšie moze: notarja dr. Mravla, sodnika Wagnerja, župana Weberja in stotnika požarne brambke Koschierja. Župan Weber se niti v odbor ni prišel. Tudi v ostalih dveh razredih nemškutarji niso bogve kako sigurni. V II. razredu so dobili komaj 19 in v I. samo 7 glasov. Da smo zmagali v III. razredu, gre zasluga složenemu nastopu naših mož. Pohvalno moramo konstatirati, da so ravno zaupniki S. L. S. bili tisti, ki so se največ potrudili, da je slovenska stvar dosegla tako veličastno zmago. Opozarjamo samo na fakt, kako je pisala predzadnja »Marburgerca«. Slava zavednim našincem v Laškem trgu.

Nemškutarji v Laškem trgu se po nemških listih tolažijo, da bodo vložili proti volitvi III. razreda rekurz. Tako se tolaži vsak, ki jih dobi po grbi. Nemškutarji in Nemci imajo dosedaj sami občino v rokah, so sami sestavljali imenik. Če pravijo, da čez 10 volitev nemškutarske stranke ni bilo vpisanih, so si sami krivi. Sicer pa

po veljavnih volilnih določilih tudi v tem slučaju noben rekurz nima moči, ker je itak bila za to 14 dnevna reklamacijska doba, katero so pa dobri Nemci (?) prespali.

Iz Italije.

SPLOŠNA STAVKA V ITALIJI. — VEČ OSEB USTRELJENIH. — MNOŽICA PLENI TRGOVINE, USTAVLJA VLAKE IN TRGA ŽICE.

O dogodkih dne 8. t. m. zvečer v Jakinu, ki so povzročili splošno stavko v Italiji, se poroča: 16 mož močno patroljo policistov so na »Via nazionale« demonstranti napadli, jo obmetavali s kamenji in psovali. Policijskemu uradniku Ricciottiju je padla na tla sablja. Ko se je sklonil, da jo pobere, ga je ranil strel iz revolverja. Policisti so bili prisiljeni, da so streljali. Dva demonstranta sta bila lahko ranjena. Celo pot je patroljo množica obmetavala s kamenji in je žvižgala. Ko je došla policija do vojašnice, so poizkušali demonstranti opleni dve skladišči orožja. Policija je proti demonstrantom nastopila. Ob spopadu je bil ranjen en policijski komisar in več policistov. Vojaki so demonstrante potisnili proti »Piazza di Roma«, kjer so demonstranti nato zborovali. Po shodu je ena skupina na »Coursu Mazzini« vdrla v neko prodajalno orožja in pokradla puške in revolverje. Vojaki so preprečili, da se niso tudi patron polastili. Končno so demonstrante razkropili. Tiste tri osebe, ki so bile v nedeljo usmrčene, bodo na stroške občine pokopane.

Protestne splošne stavke so se izvedle bolj ali manj obširno v Jakinu, v Rimu, Bologni, Florenci, Benetkah, Genovi, Milanu, Turinu, Bergamu, Terniju, Bresciji, Civitavecchiji, Bariju, Livornu in v Perugiji. V Rimu niso izšli časopisi kakor tudi ne v krajih, kjer so proglasili splošno stavko. Tudi v Faenzi, Comu in v Sampierdarni se je splošna stavka izvedla. V Genovi in v Turinu so prisilili trgovce, da so morali trgovine zapreti. V Benetkah so bili mali spopadi. En vojak in dva policista sta bila ranjena. V Rimu so ceste vojaško zastražene.

V Jakinu so bili 9. t. m. zopet veliki spopadi. Demonstranti so metali na policijo kamne in opeko, policija je streljala. Neki policijski poročnik je bil nevarno ranjen, ranjenih je bilo tudi več policistov. Demonstrant Poggiolloni je bil usmrčen, dva demonstranta sta bila lahko ranjena. Vojaki so razkropili demonstrante.

V Turinu so demonstranti zažgali za boje smodk, ki so jih vzeli z nekega voza in so pobili okna več hiš in neke kavarne. Kavalerija jih je razkropila.

V Milanu so prekucnili demonstranti več voz poulične železnice in razbili veliko izloženih oken. Trgovci so večinoma zaprli trgovine. Napadli so tudi automobile in izvoške. V areni je zborovalo 30.000 oseb. Po shodu so bili resni spopadi z oboroženo silo. Vojaki so na Stolnem trgu streljali, a niso nobene osebe ranili. Proglasa je tudi splošna stavka železničarjev, ki se je najbrže danes pričela.

Resni spopadi so se pripetili tudi v Florenci. En delavec je bil v boju z orožniki ubit, dva sta pa bila nevarno ranjena. Pri postaji Fabiano so demonstranti več metrov tračnice razdejali in prisilili nek vlak, da se je moral ustaviti.

Iz Jakina se je odpeljal 9. t. m. popoldne le ekspresni vlak v Bologno. Vlaki v Rim ne vozijo, kakor tudi ne na progi Fabriano—Bologna. Anarhisti so pri Fabrianu ustavili vlak, ki pripelje ob 10. uri 30 minut dopoldne iz Jakina. Ko je odpeljal iz Fabiana ekspresni vlak št. 606 proti Rimu, je bila proga zaprta s kamni in z železniškimi praži. Na tir se je vleglo več ljudi. Vlak je peljal zato nazaj na postajo. Stavkujoči stražijo kolodvor.

Brzovojne žice so na več krajih prerezane. Govori se, da so v Fossatudi Vicu več tračnic odstranili.

V Bergamu so stavkujoči vse trgovce prisilili, da so trgovine zaprli. Nato so odkorakali na kolodvor. Ženske so se vlegle na tir in tako ustavile vlak. Demonstranti so razbili šipe voz. Tudi v Pratu so demonstranti obkolili kolodvor, a so jih vojaki razkropili.

Osrednji odbor italijanske strokovne zveze je svoje v Genovi sklicano zborovanje odgodil in napovedal splošno stavko za celo Italijo, ki naj se prične 10. t. m. O dobi stavke izvaja oklic le: Kdaj naj se prične zopet delati, odbor še naznani.

Književnost.

Vojaka na Balkanu, sestavila profesorja Anton Sušnik in dr. Vinko Šarabon. Zaključek tega znanega dela, ki obsega popis balkanskih razmer neposredno pred vojko in vse vojne dogodke do sklepa končnega miru v Bukarešti, je ravnokar izšel. Celotna knjiga stane nevez. 6 K 50 vin., eleg. vezana v originalnih platnicah s krasno, večbarvno naslovno sliko 8 K 50 vin. Dodatek, ki je pa na razpolago samo prejšnjim naročnikom, stane sam zase 1 K

80 vin., vezan 2 K 80 vin. Dodatku je priložen tudi velik, najnovejši in najatančnejše izvršen zemljevid balkanskih držav, ki stane sam zase 2 K, naročniki pa ga dobe brezplačno z dodatkom. Istotako dobe ta krasni zemljevid brezplačno novi naročniki celotnega dela. Iz tega zemljevida so najjasnejše razvidne vojne pridobitve posameznih držav na račun Turčije in tudi pri novih dogodkih, na katere se vsa Evropa pripravlja z mrzlično naglostjo, bo ta zemljevid izborna služil.

Sploh je navedena knjiga najboljši in najzanesljivejši popis balkanske vojske, kar jih je izšlo. Pisatelja sta se pri zgodovinskem in pri strateškem delu ozirala samo na popolnoma zanesljive vire raznih generalnih štabov, poleg tega sta pa znala vplesti med krvave dogodke toliko zanimivih dogodbic, da kaže resno vojaško delo kaj zanimivo lice in se bere kot mična povest. Knjiga je tudi silno bogato ilustrovanja in v tem oziru gotovo najbogatejša slovenska knjiga, kar se jih je doslej tiskalo. Ima dva zemljevida, krasno večbarvno naslovno sliko, več umetniških prilog, poleg tega pa vse polno slik med tekstom, ki predočujejo balkanske pokrajine in mesta, bojne skice, vojaške dogodke, ljudstvo itd. Knjiga je torej poleg tega, da je važen zgodovinski dokument prve vrste in trajne vrednosti, tudi velikega zemljepisnega in narodopisnega pomena. Slovenci, ki smo veja jugoslovanskega debla in mejaši Balkana, moramo poznati Balkan in njegovo zgodovino. V to nam bo najbolje služila zgoraj navedena knjiga, katero bo vsak proučil z zanimanjem in iz nje tudi veliko pridobil. Dobi in naroča se v

»Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Dnevne novice.

+ To so — bagatele, ki se lahko povsod primerijo! Poročilo o reviziji, ki smo ga začeli pričevati te dni, je vzbudilo velikansko senzacijo. Da so stvari na ljubljanskem magistratu že tako daleč, tega nihče ni pričakoval. Ta nered, ta površnost pri gospodarstvu, ki izkazuje že skoro dvanajst milijonov kron dolga, je vse presenetila. Ljubljancani so že začeli računati, koliko dolga zdaj že pride na hišo. Saj vse bo treba plačati, poleg tega, kar še pride. Odkrile so se manipulacije, ki ne morejo biti končane samo s konstatiranjem v revizijskem poročilu. Vse je bilo radovedno, kaj poreče za to odgovorna stranka. »Narod« pa izkuša zopet nametati občinstvu peska v oči in piše, da vse to nič ni, češ, našle so se le »bagatele«, ki se lahko povsod primerijo. Če je takega mnenja tudi večina občinskega sveta, potem je seveda jasno, da ti ljudje niso sposobni več, da se jim prepusti mestno gospodarstvo. Ljubljanski davkoplačevalec se je dolgo dal slepiti, sedaj mu pa številke oči odpirajo.

+ Kje je pa vseučiliški zaklad? Poročilo revizijske komisije z ljubljanskega magistrata je tako zanimivo, da bi se ga moral vsak zaveden ljubljancan na pamet naučiti. Marsikaj postane iz njega jasno. Tako n. pr. postane jasno, zakaj so liberalci tako grozno upili, da je deželni vseučiliški zaklad zapravljen. Upili so zato, ker so vedeli, da je mestni vseučiliški zaklad zapravljen do zadnjega vinarja! Sedaj se je pa pokazalo, da deželni vseučiliški zaklad še obstoji v celem znesku, mestnega pa ni več.

+ »Papirnat« bombo imenuje »Dan« odkritje deželne revizijske komisije. Potvortene številke v bilancah, v nedovoljene namene izrabljeni fondi, fiktivne številke v računih in previsoke izterjane vsote od hišnih posestnikov, to so — »papirnat« bombe! Kaj značilno za nazore, ki jih ima liberalna stranka o mestnem gospodarstvu. Liberalni časopisi seveda, ti smejo deželnemu gospodarstvu, ki je v popolnem redu, očitati »goljufijo« in »sleparstvo«, deželne odbornike pa zmerjati z »zločinci«, ki bi morali »na svetlikah viseti«, uradna odkritja o dejanskem gorostasnem neredu v mestnem gospodarstvu v liberalnih občinah so pa le — »papirnat« bombe. Imenitno!

+ Koliko nese Postojna njena elektrarna? Zanimive so številke, ki jih je o postojnski elektrarni mestno oskrbnišvo postojnsko samo objavilo v svojem proračunu. Vidi se, da je bilo čisto umestno, če sta imela zadnjo nedeljo Lavrenčič in dr. Triller skupaj shod v Postojni. Postojnska elektrarna na vsak način gre lahko v isto vrsto z ljubljansko, če je še ne presega! Stala je elektrarna po mestnih računih nič manj ko 118.467 K 11 h, nosi pa letno čistega: — 362 K. Proračunanih je namreč prejemkov 16.000 K, temu nasproti pa izdatkov 15.638 K, tako da ostane gornji znesek kot prebitek! Kaj delajo mestni oskrbniki s temi 362 K? Ta znesek je komaj 3 % (tri od tisoč) investirane glavnice! Nositi bi morala elektrarna vsaj dvajsetkrat toliko, da bi se plačale obresti! Ta prebitek zadošča komaj za davke, ki v gornji vsoti 15.638 K niso obseženi!

+ Postojnski dolgovi. Svojičas je »Slovenec« poročal, da ima Postojna nad 600 tisoč kron dolga. Z ozirom na obsežno poročilo v naši zadnji sobotni številki, kjer se trdi, da ima Postojna okoli 406.000 K dolga, moramo pojasniti svojo prvotno trditev o 600.000 K tako-le: Mesto kot tako ima v resnici samo 406.000 K dolga. Poleg tega pa ima Postojna kot krajevna občina še čez 250.000 K posebnega dolga, tako da je naša prvotna trditev popolnoma osnovana in resnična. Vseh dolgovi ima Postojna okroglo 656 tisoč K!

+ Postojna v žalosti. »Narod« poroča o liberalnem shodu v Postojni tako, kakor da bi vladalo v Postojni veliko ogorčenje nad »preganjanjem« Lavrenčičem in bi postojnski meščani že brusili sablje, da gredo na križarsko vojsko zoper deželno oblast. To je farbanje javnosti! V resnici so napravila odkritja sobotnega »Slovenca« na Postojno tak vtis, da je bil shod liberalcev zadnjo nedeljo nadvse klavrn. Ljudje so se za »Slovenca« kar trgali in v kratkem času ni bilo v celi Postojni nobenega dobiti. Najbolj znanih in odločnih liberalnih strankarjev niti na shod ni bilo, tako so jih poparila ta odkritja. Na shodu ni bilo nobenega navdušenja, vsem se je videlo, da jih nekaj tlačijo. Župan Lavrenčič je nekaj jecjal in se opravičeval, ampak prave besede ni mogel najti. Odgovarjal je na posamezne uradne revizijske številke v »Slovenecem« poročilu in tožil, češ, da so vsega drugi krivi in da ima on čiste roke. Vse so zakrivali njegovi predniki in pa mestno oskrbnišvo. To pa je mož pozabil povedati, da je bil več let podžupan, član mestnega oskrbnišva in da je kot tak soodgovoren za vse gospodarske kozle, ki so jih streljali mestni očetje. V Postojni so liberalci tako konsternirani, da še zdaj nekateri ne morejo verjeti in pravijo, da so uradni podatki, ki smo jih prinesli, lažjivi. No, Postojnčani bodo kmalu na lastni koži čutili in se prepričali o resničnosti in pomenu gospodarske mestne kalamitete. Kratko rečeno, Lavrenčičeva zvezda je v Postojni zelo obledela.

+ Zopet nekaj o postojnskem gospodarstvu. »Slovenski Narod« kliče v postojnski zadevi deželno vladu na pomoč zoper deželni odbor. Nam je to silno prav! Sedaj jo bomo še mi začeli klicati, pa zoper postojnski gospodarski odbor! Vprašamo, ali je gospodu vladnemu komisarju za Občinsko hranilnico v Postojni znano, da ima pri navedenem zavodu mesto Postojna okoli 52.000 K meničnega dolga, ki je najet brez dovoljenja deželnega odbora?! Iz teh menic mesto Postojna sploh obvezano ni, in se proti mestu Postojna ne bi smele, oziroma mogle iztožiti! Kdo bo ta dolg plačal? Drugo vprašanje! Mesto Postojna je prodalo iz svojih gozdov silno veliko lesa. Vprašamo c. kr. gozdno oblast, ali je poskrbela, da se posekani gozdovi zopet zadostno pogozdijo?

+ Postojna pri kraju. Mesto Postojna ima plačati tekom letošnjega leta poleg obresti še te-le dolgove: pri domači Občinski hranilnici menico za 4200 K, ki je zapadla že 22. maja t. l.; menico za 6000 K, ki je zapadla že 7. junija t. l.; dve menici po 3000 K, skupaj torej 6000 K, ki zapadeta 30. junija, dalje menico za 3000 K, ki zapade teden pozneje, to je 5. julija t. l.; dve menici po 8000 K, skupaj 16.000 K; ki zapadeta 8. julija; dalje menico za 3000 K, ki zapade 15. julija; menico za 4000 K, ki zapade 19. julija; menico za 9000 K, ki zapade 29. julija; dalje je zapadlo plačilo terjatve trdke Siemens & Schuckert za dela pri elektrarni v znesku 20.825 K; dati pa ima tudi stavbniku Rusljanu 2900 K in trdki Tönnies v Ljubljani 1253 K in poleg tega še raznim drugim trdkam in zasebnikom 14.685 K. Od kod bo vzelo mesto Postojna denar za plačilo teh dolgov, ki znašajo nad 100 tisoč kron? Pri takem gospodarstvu pa se upajo liberalci še bavljati čez deželni odbor!

+ Za častnega občana občine Moste pri Ljubljani je bil imenovan gosp. komerčni svetnik poslanec Fr. Povše za zasluge, ki si jih je za občino pridobil.

+ Za združenje hrvatskih in slovenskih dežel. O priliki inspekcijskega potovanja nadvojvode Friderika po Dalmaciji je v durbrovniški okolici pozdravil nadvojvodo učitelj in deželni poslanec Skurič, ki je, povdarjajoč zasluge hrvatskega naroda za dinastijo, rekel: »Zato s polno pravico pričakujemo, da bo očetovska skrb našega ljubljenečega cesarja uresničila naše zgodovinske pravice do zedinjenja z našimi sosednimi bratskimi deželami Hrvatsko, Slavonijo, Bosno-Hercegovino, Istru in Kranjsko.« — »Reichspost« je objavila to vest brez komentara, »Danzers Armezeitung« pa, ki je avstrijskim Jugoslovanom sicer prijazna, pa se nad tem pozdravom jezi. Baš »Armezeitung« nima za to pametnega vzroka.

+ Reciprociteta zagrebškega vseučilišča. »Obzoru« poročajo z Dunaja, da je vprašanje reciprociteta zagrebškega vseučilišča postalo zopet aktualno. Avstrijska vlada je bila namreč svojičas privolila

v reciprociteto pod gotovimi pogoji, med katerimi bi bil glavni ta, da bi moral biti pri strogih in državnih izpitih, ki bi jih dijaki iz avstrijskih dežel polagali na zagrebškem vseučilišču, navzoč v izpitni komisiji tudi en zastopnik avstrijske vlade. Temu stališču se je hrvaška vlada upirala iz dveh razlogov: ker bi se s tem poseglo prvič v državno suvereniteto, drugi pa v avtonomijo in samostojnost prvega hrvaškega naučnega zavoda. Nato se je predlagalo s parlamentarne hrvaške strani na Dunaju, naj se ta zapreka reši na ta način, da se kak hrvaški znanstvenik (pravnik) iz Avstrije imenuje za profesorja na zagrebškem vseučilišču. Ker so medtem nastale na Hrvaškem znane izpremembe na vladi, v Avstriji pa kriza, se je stvar za nekaj časa odložila; v zadnjem času pa so se dogovori med avstrijsko in hrvaško vlado zopet pričeli in je po dunajskih zadržkih v najkrajšem času pričakovati vladne navedbe o reciprociteti zagrebškega vseučilišča z avstrijskimi vseučilišči. Ker se pa širi vest, da bo to veljalo le za dijake iz Dalmacije in Istre, so merodajni slovenski krogi brez razlike strank uvedli akcijo, da se uveljavi reciprociteta za vse jugoslovanske dijake iz avstrijskih pokrajin, to pa tembolj, ker Slovenci še vedno nimajo svojega vseučilišča. — Tako »Obzor«.

— **»Proč od Avstrije!«** Ta klic je zadonel iz ust mladega Nemca, ko so buršaki obhajali ob kinkoštnih praznikih v Mariboru svoje slavnosti. Rekel je: »Proč od Avstrije, od te stare, izživele, črnozlate Avstrije, ki nosi na sebi trohli smrad minulih časov!« In okoli njega so stali politični, sodniški, poštni, finančni uradniki, vsi avstrijski in c. kr., toda nihče se ni ganil, da bi mladčica zavrnili. Odobravali so ta strašen govor. Ko se je ves svet divil zmagam Srbov in Bolgarov proti Turkom, navdušila se je tuintam tudi kaka ponižna slovenska duša ter zakriknila: »Živila Srbija!« Gorje ji, ako jo je kdo slišal, neumnilecno je morala pred sodnika in v ječo. Radovedni smo, kaj bo sedaj storil državni pravdnik z nemškimi veleizdajci? Pri tej priliki je govoril tudi iz Prusije k nam privandran in iz avstrijskih denarjev plačani mariborski pastor Mahnert te-le čudne besede: »Mi Nemci nimamo od Avstrije nič več pričakovati in naša sreča nam lahko ostane samo v najožji (!) zvezi z Nemčijo.« Ako Prusu ni več pri nas všeč, že danes lahko zveže culico ter jo pobriše v Berlin, kjer bo v najožji zvezi z Nemčijo. Za slovensko javnost pa bo sedaj veličanska zabava, kako bo neodvisni »Stajerci« rohneli proti nemškim veleizdajcem!

— **Prepotenca in ošabnost Nemcev ob Adriji** je vedno večja. Nekí O. Wiedermann objavlja v »Grazer Tagblatt« daljši članek, v katerem zagovarja, zakaj da se pajačajo na Primorskem Nemci s tatinskimi protiaustrijsko kamoro. Moč je zapisal v svojem skrupulu tudi, da so Slovenci in hribovski ter obalski Hrvatje kulturno nepripravljeni in da jim manjka državljanske zavesti dolžnosti. O. Wiedermann je pač sposoben, da piše n. pr. o kulturi Hrvatov! Ta naduti Tevton, ki slovenščine in hrvaščine niti ne razume, ne ve, da je hrvaška kultura starejša in se je ohranila kljub turškim navalom na jugoslovanske zemlje. Sicer pa so bili Nemci v zvezi z Lahi ob sedanjih deželnozborskih volitvah v Istri tako po notah tepeni, da ni čudno, če se zdaj jezijo.

— **Slovenski Straži** so darovali: Ženska podružnica v Loškem potoku, 8 K 50 vin. — Akademsko društvo »Zarja«, Gradec, iz nabiralnika, 17 K 53 vin. — Hranil. in posojil. v Sp. Dravogradu, 50 K. — Jos. Korsič, namest. sluga, Trst, 10 K. — Zupanstvo Ljubno, Štajersko, 10 K. — Bralno društvo »Edinost«, Sv. Jurij v Slov. gor., mesto venca č. g. Iv. Hribar, kapl., Sv. Jurij v Slov. gor., 10 K. — Moška Marijina družba v Gorici, o priliki romanja na Sveto Goro dne 7. junija 1914, 22 K 37 vin. — Nabrali »Orli« dne 7. junija 1914 ob priliki slavnosti v Šmartnem pod Šmarno goro in v št. Vidu, 12 K 56 vin.

V nedeljo, dne 5. julija, pohitimo v Ljubljano! Vse, ki so bili lani na slovenskem katoliškem shodu, pa tudi vse druge somišljenike in somišljenice iz Ljubljane, okolice in bližnjih krajev ob železnici vabimo, v nedeljo, dne 5. julija: pohitite v Ljubljano na veliko narodno in versko proslavo praznika svetega Cirila in Metoda. Naj bo to velik slovenski tabor, ki nas bo zopet navdušil in razvnel. Slovesno hočemo ta dan praznovati spomin na 500letnico, kar je bil zadnji knez na Gosposvetskem polju na Koroškem ustoličen v slovenskem jeziku. Zato prihitite ta dan v Ljubljano koroški Slovenci s svojimi pevskeimi zbori in v narodnih nošah. Vsa naša društva, vsi naši ljudje, dvignite se, da jih pozdravimo! Koroški Slovenci se bodo

pripeljali v Ljubljano 5. julija okoli 8. ure zjutraj. Na južnem kolodvoru bo slovesen sprejem. Nato bo okoli 9. ure odhod k sv. maši v »Zvezdo«. Altar bo napravljen nasproti spomenika Radeckega. Društva in ljudstvo bo razvrščeno po drevoredu v »Zvezdi«. Po sv. maši slavnosten obhod na vrt »Alojzevišča«, na Poljanski cesti, kjer se vrši velik ljudski tabor, na katerem govore tudi zastopniki koroških Slovencev. Ob četrti na štiri je v stolnici velika cerkvena slovesnost »Apostolstva sv. Cirila in Metoda« s cerkvenim govorom dr. Al. Merharja, našega odličnega pesnika. Ob pol 5. uri je v veliki dvorani »Uniona« velik ljudski koncert, na katerem nastopijo koroški pevski zbori z koroškimi narodnimi pesmimi, ki so pravi glasbeni biseri. Korošci uprizore tudi ustoličenje kneza, kakor se je vršilo po starih običajih, starih nošah in starih obredih. Tudi to bo nekaj posebnega. Po koncertu se bo razvila prijateljska zabava v vseh prostorih »Uniona«. Lepa slavnost — na kateri zopet oživimo navdušene prizore zadnjega katoliškega shoda. **Zato dne 5. julija v Ljubljano — posebno krasne naše narodne noše!**

— **Anton Koblar**, zaslužni zgodovinar, praznuje 12. junija t. l. šestdesetletnico svojega rojstva. Rojen je bil dne 12. junija l. 1854. v Železnikih. Leta 1878. ga je posvetil škof Pogačar v mašnika in ga obdržal do svoje smrti (1884) za svojega dvornega kaplana. Nato je bil kaplan v Mengšu in v Šenčurju pri Kranju. Leta 1890. je dobil nanovo ustanovljeno službo kurata v prisilni delavnici v Ljubljani. Leta 1900. je dobil staroslovno župnijo sv. Kocjana v Kranju, kjer še sedaj deluje. — Prva zasluga Ant. Koblarja kot zgodovinarja je, da je vzbudil in začel zbirati gradivo za zgodovino župnij ljubljanske škofije. Že kot škofov dvorni kaplan je zbiral okrog sebe bogoslovce in mlade duhovnike in jih vnuval za raziskovanje domače zgodovine. Sam je temeljito proučil škofijski arhiv v Ljubljani in arhive v Vidmu, kjer je našel mnogo gradiva za našo domačo zgodovino. Druga zasluga Ant. Koblarja kot zgodovinarja pa je, da je kot muzejjski arhivar in tajnik zgodovinskega društva izdajal »Izvestja muzejskega društva za Kranjsko« od l. 1891. do l. 1907. Kot tajnik, in od l. 1904. kot urednik temu listu je urejal knjižnico muzejskega društva in obelodanjal po »Izvestjih« brez števila razprav, ki kažejo Koblarjevo temeljitost in obenem poljudnost o najzanimivejših zgodovinskih podatkih naše dežele. Tedanji predsednik muzejskega društva je bil Ant. Globočnik vitez Sabladolski, ki je bil Koblarjev rojak in poseben prijatelj. Koblarju gre zasluga, da je muzejjskemu društvu nadel slovensko lice. Spomina vredne so njegove drobtinice iz furlanskih arhivov, tehtni so njegovi članki o bitki pri Sisku, važen je njegov spis o Žumberku, zanimivi so podatki njegovi o pasijonskih igrah, o pošti, cesti čez Ljubelj, potresih, lakoti, kresičih, kopališčih, plačah, svobosčinah, celih, šolah in kugi na Kranjskem.

— **Zaslužena kazen.** Vpokojeni konduktar, pošni agent Štimec pri trvdri Schneider & Verovšek v Ljubljani je na svojem potovanju po Vipavskem okoli kvantal in cinično obrekoval ljubljanskega knezoškofa, češ, da ima nezakon-ske otroke. Vipavsko okrajno sodišče je obsodilo agenta na kazen 30 K. Ta kazen se je »Slov. Narodu« zdela tako smešna, da se je iz ljubljanskega knezoškofa celo norčeval in zapisal, da se ne izplača zaradi »oštarijskih kvant« braniti svoje časti. Potem je pa škofa še oštel, da to vendar ne gre, da bi se škof brigal za take malenkosti! Deželno sodišče je pa bilo drugačnega mnenja o vrednosti časti cerkvenega kneza in je oštarijskega kvantača obsodilo te dni na pet dni zapora s postom in trdim ležiščem.

— **Kamniška podružnica »Slomškove zveze«** priredi v nedeljo, 14. junija, ob 6. uri zvečer v »Kamniškem domu« koncert pod vodstvom g. nadučitelja Primožič Ivana v korist Medvedovemu spomeniku. Sodelujejo: pisatelj g. Fr. Finžgar; g. St. Premrl, stolni kapelnik (klavir); g. Adolf Robida, profesor (tenor); g. Maks Jovan, učitelj (bas); g. Josip Heybal, organist (violina); pomnoženi pevski zbor kamniške podružnice Slomškove zveze in salonski orkester društva »Kamnik«. — Spored: 1. a) Avgust Labitzky: Sen planinarice; b) Emil Jeul Frederiksen, op. 77: Skandinavka suita. Izvaja salonski orkester. 2. G. Fr. Finžgar: Slavnostni govor. 3. a) P. Ang. Hribar: Ave Maria; b) St. Premrl: Slovenska govornica; c) Fr. Ferjančič: Tone solnce, tone...; d) E. Adamič: V snegu. Mešani zbori. 4. a) St. Premrl: Psalm 87; b) Schubert: Nele

rože; poje g. A. Robida; c) Emil Adamič: Kol iz tihe zabljen kapele; d) Nicolai V. Wilm: Na straži; poje g. Jovan. Na glasovirju spremlja oba g. St. Premrl. 5. a) J. Aljaž: Na bregu; moški zbor; b) L. Hudovernik: V celici; moški zbor in basovski samospev s spremljevanjem glasovirja. (Basovski samospev poje g. M. Jovan.) 6. a) Ch. de Beriot: 9me Concerto, op. 104; b) J. Nešvera: Ukolebanka; Na gosli svira g. J. Heybal; na glasovirju spremlja g. M. Jovan. 7. a) A. Svetek: Ponte dei sospiri; b) Dr. G. Krek: Kakor bela golobica; c) dr. A. Schwab: Se ena. Mešani zbori. — Konec ob pol 9. uri. — Cene prostorov: Sedeži po 3, 2 in 1 K ter stojišča po 60 h se dobivajo v trgovini Grašek in na večer koncerta pri blagajni. — Ker je čisti dobiček namenjen v tako blag namen, se preplačila hvaležno sprejemajo.

— **Kn.-šk. ordinariat** je dovolil ponatisk molitve ob evharistični tridnevni iz »Škofijskega Lista« 1910, tisk. 69. Dobiva se v prodajalni Katol. tiskovnega društva.

— **Letošnje jesenske orožne vaje v III. armadnem zboru.** Poveljstvo III. armadnega zbora je glede na letošnje jesenske orožne vaje odredilo: Pehota in lovci: 1. 28dnevna orožna vaja nadomestnih rezervnikov, da se doseže predpisano prezenčno stanje, se odredi po poveljnikih čet. 2. 21dnevni turnus orožnih vaj rezervnikov (po potrebi tudi nadomestni rezervniki) pri pehotnih polkih št. 19 in 32 in pri lovskih bataljonih 5, 11, 17, 19, 24, 29 in 31, po 40 mož pri vsaki stotnji, bo trajal od 9. avgusta do 29. avgusta. 3. Dva desetdnevna turnusa rezervnikov (po potrebi tudi nadomestni rezervniki) in sicer 36 mož pri vsaki stotnji pri pešpolkih št. 7, 17, 27, 47 in 87, pri 3. bataljonu pešpolka št. 97, pri lovskih polkih št. 7, 8, 9 in 20 trajati od 8. do 20. in od 17. do 29. avgusta. Potovalni dnevi pred prezentiranjem in odhod domov se ne vračuna v 13. do 21dnevno orožno vajo. Dan prihoda naj se tako določi, da pade zadnji dan orožne vaje na zadnji dan manevrov 29. avgusta. — Poljska artiljerija. 13dnevni turnus za orožne vaje pri poljskih polkih št. 7, 8 in 9, pri poljskem havbičnem polku št. 3 in pri težki poljski havbični diviziji št. 3 od 17. do 29. avgusta. Za orožni vaji podvržene vojne topničarje določijo turnuse poveljniki. — Gorska artiljerija. Pri gorskem artiljerijskem polku št. 3 so določeni za orožne vaje trije turnusi, in sicer od 24. julija do 5. avgusta, od 6. avgusta do 18. avgusta in od 19. do 31. avgusta. — Trdnjavska artiljerija. Pri trdnjavskem artiljerijskem polku št. 4 sta določena dva turnusa za rezervnike, in sicer 13dnevni od 3. do 15. avgusta za rezervnike in 21dnevni za nadomestne rezervnike od 3. do 23. avgusta. — Tehnične čete. Pri saperskih bataljonih št. 3, 4 in 6 se vpokliče neaktivno moštvo k orožnim vajam v skupinah; za pionirski bataljon št. 3 slede posebne odredbe. — Sanitetne čete. 13dnevne orožne vaje bodo pri sanitetnih oddelkih št. 7, 8 in 9 od 20. julija do 1. avgusta, od 3. do 15. avgusta, od 17. do 29. avgusta, od 31. avgusta do 12. septembra in od 14. do 26. septembra.

— **Častno svetinjo** za 40letno zvesto službovanje je dobil nadpoštar Franc Zagorjan v Rakeku.

— **Ljudsko šolstvo.** Na mesto obolele učiteljice Marije Vider je imenovana za suplentinjo na dekliški šoli v Spod. Šiški Alberta Pislar.

— **Častno svetinjo** za 25letno zaslužno sodelovanje na polju gasilstva je priznalo deželno predsedstvo članom prostovoljne požarne brambe v Litiji Ivanu Dobravcu, Francu Koprivnikarju, Jožetu Šekšu in Fr. Zupanciču.

— **Poročil se je** g. Josip Dekleva iz Oreha z gđcno. Franjo Trojanšek iz Mengša.

— **Komisijonelna avto-vožnja** Kranj—Železna Kapla se otvori 18. t. m. Ljudstvo se za to progo zelo zanima. Nekateri so seveda prizadeti, toda spriči potrebe modernega prometa se mora avtovožnja le pozdravljati.

— **Tečaj zavoda za pospeševanje obrti za krojače in čevljarje v Kranju in Žirih.** Tečaj za krojače v Kranju se bo vršil od 30. junija ter trajal približno štiri tedne. Vodil ga bo strokovni učitelj zavoda za pospeševanje obrti, krojaški mojster Jernej Ložar, ki je vodil z uspehom že tudi več sličnih tečajev v Ljubljani. Podučevalo se bo poldnevno tako, da se bodo mogli udeleževati poduka tudi obrtniki iz okolice. Prijave naj se vložijo v čim najkrajšem času pri zadrugi rokodelskih in sorodnih obrtov v Kranju. — Tečaj za čevljarje v Kranju se bo vršil od 10. avgusta do 12. septembra. Nastavil se je namenoma v Kranju, da se omogoči udeležba obrtnikom iz škofje Loke in Tržiča, ker je čevljarska obrt povsod dobro zastopana. Vodil ga bo strokovni učitelj

dunajskega obrtno-pospeševalnega urada g. delovodja Fr. Kumeršek, ki podučuje tudi v vzornih obratih tega urada. Udeleženci lahko pričakujejo od tega izvežbanega mojstra, da bodo v tečaju, v katerem se bo tudi praktično delalo, dobro izpopolnili svoje znanje, za katerim morajo stremiti, če se hočejo obdržati kljub tovarniški konkurenci. Prijave sprejema istotako omenjena zadruga v Kranju in je samo še nekaj mest prostih. — Tečaj za čevljarje v Žirih se bo vršil od 6. julija do 2. avgusta ter ga bo vodil istotako strokovni učitelj g. Fr. Kumeršek. Ta tečaj ima za obstoj in napredek v Žirih in okolici danes še zelo cvetoč čevljarske obrti dokaj pomena. Priglase sprejema tako čevljarska gospodarska zadruga v Žirih kakor tudi zadruga rokodelskih in dopuščenih obrtov v Žirih, ki vodita skupne priprave za tečaj. — Za vse navedene tečaje se lahko prihlasi ustmeno ali pisмено tudi v pisarni zavoda za pospeševanje obrti. Obisk v vseh tečajih je brezplačen, plačati je le 10 K položnine, iz katerih se pokrijejo stroški za potrebščine v tečajih in učila. Po možnosti se bo v vseh tečajih priredil tudi knjigovodski poduk, katerega se bodo lahko udeleževali tudi taki, ki se niso prihljali za obisk strokovnih tečajev. Po en tečaj za krojače in krojačice bo priredil zavod za pospeševanje obrti tudi v letošnji poletni seziji v Ljubljani in naj se prijave dopošljejo v najkrajšem času, ker se pozneje ne bo moglo več nanje ozirati. Vsem udeležencem zavodovih tečajev, ki ne stanujejo na mestu tečaja in se žele voziti po državni železnici, lahko oskrbi zavod polovično vožnjo, če ne znaša razdalja več kakor 50 km in da se vozijo v tečaj vsaj štirikrat na teden. Zahtevo za polovično vožnjo je sporočiti zavodu najmanj 10 dni pred začetkom tečaja, da je mogoče še pravočasno oskrbeti izkaznice.

— **Amateurfotografi - planinci** V svrhu prirejanja skioptičnih predavanj po različnih krajih po slovenskem jugu na Češkem itd. namerava si nabaviti Slov. planinsko društvo lepo večjo serijo skioptičnih slik (diapozitivov), najkarakterističnejših posnetkov razne vrste iz vseh delov naših planin. Ker omenjeno društvo žal ne razpolaga s tozadevnim potrebnim fotografskim materialom, se tem potom obrača na vse slovenske fotografe - planince z uljudno prošnjo, da mu blagovolijo vposlati nekaj kopij iz zbirke planinskih posnetkov (ali že koj primerno izbrane plošče, da si vsak pripravi delo kopij) v svrhu izbire najboljšega tozadevnega fotografskega materiala, in sicer do 19. t. m. (Naslov: Osrednji odbor Slov. planinskega društva, Ljubljana, ali osebno g. Rud. Badiuri, dež. rač. uradniku, istotam). Izdelavo diapozitivov prevzame priznana planinca - amateurfotograf, gg. Bogumil Brinšek in Joža Kunaver, kar jamči, da pride fotografski material v spretne in varne roke! Plošče in kopije se vrnejo po uporabi varno zavite nazaj. Podrobnejše poročilo o odbranih posnetkih z navedbo avtorjev itd. sledi v prihodnji številki »Planinskega Vestnika«. Upamo, da se bodo amateurfotografi planinci pravočasno odzvali temu vabilu ter drage volje združili pri tem velevažnem delu v prosep slovenskega planinstva in proslavo naših prekrasnih planin!

— **Na Golico!** Turisti, turistinje in sploh vsi prijatelji slovenskih planin, ki še niste imeli časa in prilike posetit našega tako po svoji bujni planinski flori kot po daljnem razgledu slovitega slovenskega Rigija, ne zamudite letošnje prilike! Slora, pred vsem ključavnice (narcise), encjani itd., vse se ravno sedaj najlepše razcveta. Ne dajte si odvzeti tega izrednega, krasnega užitka, ki je tako poceni in ne zahteva prav nikakega posebnega truda! Oba pristopa na Golico v Jesenic čez vas Planino (gostilna Kapišar) ter dalje levo po nemškem (4 h) ali desno po slovenskem potu 4 in pol h, nekoliko daljši, a brez primere lepši pot, nenaporen, suh in ne blaten kot prvi! kakor tudi koroški pot iz postaje Področica čez planino Kladje (nemško »Quadia« !!), 3 in pol do 4 ure, sta dobro nadelana in markirana ter je pot povsod neizgrešljiva, tako da jo nastopiš lahko tudi ponoči ob sedanji mesečini (v tem slučaju se nasvetuje pred vsem slovensko pot!). — Najpripravneje je, če se odpelješ iz Ljubljane s popoldanskim gorenjskim vlakom ter dospješ tako še pri dnevu v Kadičnikovo kočjo in drugi dan spočit občudjujč nepopisno krasoto solčnega vzhoda. Omenjene veličastne prikazni pa ne zamudiš, ako se odpelješ iz Ljubljane tudi šele ob pl. 7. uri ali 10. uri zvečer ter ob bajni mesečini ter prijetnem hladu napraviš to pot. Celo turo na Golico in nazaj pa izvršiš lahko prav zložno tudi v enem dnevu, če se odpelješ iz Ljubljane s prvim gorenjskim vlakom. — Naša postojanka, Kadičnikova kočja S. P. D., je prav na vrhu in je v njej za udobnost turistov kar najbolje priskrbljeno. Ker je kočja zelo prostorna in razpolaga z mnogimi posteljami in ležišči, je izključena in nepo-

trebna bojazen, da ne bi morda dobili prenočišča od sobote na nedeljo, na kar se turisti še posebej opozarjajo.

— **Polom mestne hranilnice v Karlovcu.** Pomotoma smo prvotno označili denarni zavod v Karlovcu, ki je propal, kot »posojilnico«. V resnici se gre za hranilnico v Karlovcu, kar s tem popravimo.

— **G. Florian Božić** na Korčuli je imenovan za c. kr. gozdarsko nadzorstvenega poverjenika II. razreda.

— **Štrajk v tiskarni St. Kugli v Zagrebu.** Hrvatski listi poročajo: 9. t. m. je v zagrebški tiskarni Kugli ustavilo delo celokupno tiskarsko osebje (13 oseb), in sicer zato, ker se tiskarna ni hotela držati določb kolektivne pogodbe, in to tudi tedaj ne, ko jo je tiskarski tarifni urad obsodil k izpolnjevanju teh obveznosti. Štrajkujoče podpira tudi organizacija delodajalcev, ki je Kuglijevemu podjetju zagrozilo z izključitvijo in bojkotom, ako ne ugotovi upravičenim tiskarskim zahtevam.

— **Preiskava proti zagrebškemu arhitektu Grossu** je dovršena ter v kratkem izide končni predlog državnega odvetnika.

— **Veliko železniško nesrečo so preprečili** te dni na gorejski progi. Na postaji Škofja Loka so premikali tovarni vlak. Strojvodja je bil 14 dni v službi, ves ta čas ni spal doma. Ko je premikal vlak, je skočil kurjač s stroja, da gre nekaj iskat. Vlak se je počasi premikal dalje, kar se pa strojvodja na točki, kjer se prične padec proti Medvodam, onesvesti in železniški stroj z vlakom sta bila prepuščena samim sebi. Vlak je vedno hitreje tekel proti Medvodam. Hitro so obvestili vse čuvajnice. Pred Medvodami se je posrečilo vendar ustaviti vlak. Tako bi izkoriščanje delavstva v službi lahko povzročilo največjo nesrečo.

— **Smrtna kosa med ameriškim Slovenci.** V Gilbertu je umrl rojak Josip Nosen. Doma je bil iz Male vasi, fara Videm na Dolenjskem. — V Pueblu je umrl Michael Pakis. Bil je star 39 let in zapuščal v stari domovini ženo ter hčerko. — V Bufalu, N. Y., je umrla 30letna Jožefa Darovic, roj. Šenica iz Toplice na Dolenjskem.

— **Samoumor Slovenca v Ameriki.** Iz Jolietta poročajo, da se je v Rockdalu obesil Slovenec Ivan Karun, še ne 20 let star. Menda se mu je um omaril.

SLOVAŠKI POSLANEC DR. BLAHA V PREISKAVI.

Budimpešta. Slovaški poslanec dr. Blaha, znani delavec na polju češko slovaške solidarnosti, je v preiskavi zaradi hujškanja. Ta zločin je baje zakrivil z govori, ki jih je imel lanske leto proti Mažarom na svojem potovanju v Ameriki med slovaškimi izseljenci. Sodišče je prosilo poslansko zbornico za izročitev.

Romanje h Gospej Sveti z izletom na Vrbsko jezero

in v Celovec se bo vršilo po dogovoru z nekaterimi našimi organizacijami za Ljubljano, ljubljansko okolico, kamniško okolico, Dolenjsko in Notranjsko že v nedeljo, dne 21. t. m. Člani in članice naših organizacij, dvignite se na to reslepo romanje! Posebni vlak odpelje iz Ljubljane v nedeljo, dne 21. junija, ob 3. uri 3 minute zjutraj z državnega kolodvora v Šiški. Udeleženci iz Vižmarjev in iz Medvod lahko tudi na teh postajah vstopijo. Iz Vižmarjev se odpelje posebni vlak ob 3. uri 11 minut, iz Medvod pa ob 3. uri 20 minut. Do Jesenic vlak nato ne obstane. Na Jesenice se pripeljemo ob 4. uri 46 minut, z Jesenic se pa popeljemo naravnost v Gospo Sveto, kamor se pripeljemo ob 6. uri 5 minut zjutraj. V cerkvi pri Gospej Sveti bomo imeli sv. mašo s pridigo (č. p. Teodor Tavčar O. F. M.), ogledamo si prestol, kjer so vstoličevali v slovenskem jeziku koroške kneze, in zajtrkujemo.

Iz Gospe Svete nas popelje naš poseben vlak v Celovec ob 9. uri 51 minut, v Celovec se pa pripeljemo ob 10. uri 3 minute. Ogledamo si nato mesto; ob 12. uri je skupno kosilo. Opozarjamo, da naj se skupnega kosila vsi izletniki in izletnice udeležijo, ker ne gre, da bi se potikali v Celovec. Ob četrt na 1. uro moramo odriniti k Vrbskemu jezeru, da nas bo parnik pravočasno pripeljal po jezeru na Otok, kjer bodo pete litanije.

Naš posebni vlak se odpelje iz Celovca glavni kolodvor ob 7. uri 3 minute zvečer. Udeleženci naj pazijo, da vlaka ne zamude, ker če se kdo pelje z drugim vlakom, bo moral plačati sam celo vožnjo.

Na Jesenice se pripeljemo ob 8. uri 27 minut zvečer, z Jesenic se odpeljemo ob 8. uri 34 minut in se pripeljemo v Medvode ob 9. uri 44 minut, v Vižmarje ob 9. uri 53 in v Ljubljano (Spodnja Šiška) ob 10. uri 2 minuti ponoči.

Udeleženci naj naznanijo, če se udeležijo skupnega kosila v Celovcu in zajtrka pri Gospej Sveti. Skupno kosilo (juha, meso, prikuha, kruh) bo stalo 80 vinarjev.

Kdor se želi udeležiti tega romanja, naj to nemudoma javi na naslov: Slovenska krščansko-socialna zveza v Ljubljani, »Ljudski dom«, kjer se dobé od ponedeljka 8. t. m. naprej v pisarni v I. nadstropju že legitimacije za vožnjo, in sicer skupno za vožnjo z vlakom in parnikom za III. razred tja in nazaj 6 K 50 vin., za II. razred 10 K. Zunanji udeleženci naj pošljejo denar po pošti nakaznici do ponedeljka 15. t. m. in kar takoj dobe legitimacije, Javite to v vseh naših društvih! Na noge h Gospej Sveti in na divno Vrbsko jezero!

Odbor S. K. S. Z.

Odbor J. S. Z.

Primorske vesel.

p Izpremembe v policijski službi. Komisar Rudolf Modirč je premeščen iz Pule v Split; komisar Gustav Stasny iz Šibenika v Trst; prov. konceptist Ivan Francetič iz Pule v Šibenik; konceptist Josip Zorec iz Zadra v Pulo; konceptist dr. Viktor Miloslavič iz Pule v Zader in komisar dr. Maks Platter iz Trsta v Pulo.

p Premetena poštna goljufija. Pred tržaško poroto se je moral včeraj zagovarjati zaradi goljufije bivši poštni sluga na poštnem uradu v Pulju, Ivan Rovis, ki je ogoljufal poštne erar za 1800 kron ter je skušal izvabiti pod raznimi fingiranimi naslovi še nadaljnjih 1700 kron. Na poštnem uradu v Pulju je Rovis podtaknil napačne poštne nakaznice s fingiranimi naslovi za Trst in Gorico, kamor se je potem osebno odpeljal ter perjel od denarnih pismonošev nakazane zneske. Rovis je priznal goljufijo ter omenil na zadevno predsednikovo vprašanje, da je 300 kron takoj zapravil v družbi veselih prijateljev, 500 kron je zaigral na igri in ostanek 1000 kron mu je ukradla neka vesela deklica med vožnjo v Pulj. Porotniki so potrdili vprašanje glede goljufije, toda pod 200 kronami, tako da je bil Rovis obsojen samo na šestmesečno težko ječo. Pri utemeljevanju obsodbe je predsednik poudarjal, da je Rovis storil goljufijo iz zapravlivosti, da je mogel zaščiti svojim strastem, in ne iz potrebe in pomanjkanja.

p Kmečki strah v pravem pomenu besede je Simon Civitico, posestnik v Spadinegu pri Rovinju. Mož je nasilen, maščevalen in tatinski. Goljufal je domačo zavarovalnico za živino za 420 K, ker je skrivaj zaklano živino naznanil kot ukradeno. Hudobno je poškodoval trte in drevesa na polju svojega sosedu Jurija Parapata. Isto je storil županu Cergna, ki ga je sodišču opisal kot to, kar je. Omenjeni Parapat je povedal ljudem, da je Civitico zavarovalnico ogoljufal, zato je slednji Parapat iz zasede čakal, nanj dvakrat ustrelil ter ga lahko ranil. Pretel je tudi s smrtjo poljskemu čuvaju Gjuričinu. Zato ga je porota v Rovinju 6. t. m. obsodila na 13 let težke ječe.

p Albanski tat. Albanec, 23letni Hussein Ahmed je včeraj vstopil na Corsu v neko manufakturno trgovino ter si kupil nov jopič. Plačal je s 100 K bankovcem. Vrnjeno je dobil 80 K v papirju, ostalo v srebru. Ker je zahteval, naj se mu da vse v srebru, so mu hoteli izplačati v srebru. Med tem, ko so brskali za srebrom, je on pobral 100 K in ostali papir, ter jo popihal. Policija ga je aretirala.

Ljubljanske novice.

lj Procesija sv. Rešnjega Telesa v stolnici. Ob 8. slovesna sv. maša. Okoli pol 9. ure se prične pomikati procesija, ki gre: Po Glavnem trgu skozi Špitalsko ulico pred frančiškansko cerkev, kjer se vrši 1. blagoslov, potem skozi Wolfovo ulico, mimo Zvezde (blagoslov c. in kr. vojaštvu) in Gosposko ulico pred Križevniško cerkev. Tu je 2. blagoslov. Nato skozi Križevniško ulico, čez Šentjakovski most pred šentjakobsko znamenje, kjer je 3. blagoslov. Končno po Starem in Glavnem trgu pred mestno hišo. Tu se vrši zadnji blagoslov. Razvrstitev pri procesiji je sledeča: 1. župne procesije z banderi: a) trnovska, b) frančiškanska, c) šentjakobska. — 2. šole: a) nemška deška šola, b) III. mestna ljudska šola, c) I. mestna ljudska šola, d) trgovska šola, e) pripravnica, f) realka, g) nemška gimnazija, h) II. gimnazija, i) gimnazija. — 3. Stolnožupno bandero sv. Nikolaja. Trgovska šola pri Mahru. — 4. Društva: a) Krščansko-socialna zveza z zastavo, b) Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov z zastavo, c) Glasbeno-pevsko društvo Ljubljana z zastavo, d) osebje zavodov S. L. S. — 5. Tretjeredniki z bandom. — 6. Ženske Marijine družbe: a) Dekliška Marijina družba z bandom, dajle ona z zastavo, b) Marijina kongregacija

gospodičen in gospa pri oo. jezuitih. — 7. Bandero Naše ljube Gospe. Ženske svetilke. Krščanska ženska zveza. — 8. Bandero presv. Rešnjega Telesa. Moški svetilci. Moška Marijina družba. Vincencijeva družba. — 9. Dečki. Deklice. Z neprižiganimi svečami. — 10. I. oddelek c. in kr. vojaštva. Vojaška godba. — 11. Mestni magistrat. Trgovska zbornica. C. kr. uradniki. Deželni odbor. — 12. Oo. frančiškani. — 13. Duhovščina in Presvetli z Najsvejšim. — 14. C. kr. deželni predsednik z uradniki deželne vlade. — 15. II. oddelek c. in kr. vojaštva. — Za tem nihče več. — Sole ne čakajo blagoslovov, ampak se še pred prvim blagoslovom razidejo. — Udeležniki procesije naj skrbijo, da se procesija ne trga in da se po danem blagoslovu, takoj, ko poči prvi strel, začno naprej pomikati, da ne bo mučnega čakanja. — Takt in pieteta zahtevata, da so vsi, ki procesijo ob strani gledajo, odkriti, zlasti še pri blagoslovih, in da se vedejo povsem dostojno in spoštljivo. V sedanjem času, ko ljubezen do presvete Eucharistije po vsem krščanskem svetu vedno raste, se mora tudi pri nas procesija sv. Rešnjega Telesa vršiti vedno vzpodbudnejše! — **Sv. maše v stolnici so ta dan ob 4., 1/2 5., 5., 1/2 6. (pridiga ob 1/2 6. odpade), 6. (pred izpost.), 1/2 7., 7., 1/2 8., 8. (slovesna), 9. in 1/2 12. (Navadni sv. maši ob 1/2 9. in 10. odpadeta).**

lj Procesija pri Sv. Petru se pomika po isti poti kakor sicer, ker je deželna vlada prehod po šentpeterskem mostu dovolila.

lj S. K. S. Z. se udeleži z zastavo procesije sv. Rešnjega Telesa v stolnici. Zbirališče točno ob četrt na devet za stolno cerkvijo.

lj Slov. glasbeno društvo »Ljubljana« se udeleži jutri v stolnici procesije sv. Rešnjega Telesa z zastavo. Zbirališče jutri, v četrtek, točno ob četrt na 9. uro za stolno cerkvijo.

lj Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov se udeleži z zastavo procesije sv. Rešnjega Telesa v stolnici. Člani se zbere pred 8. uro v Rokodelskem domu, da gredo skupno do glavnega vhoda šentkavske cerkve, kjer se uvrste v procesijo.

lj Katoliško mladeniško društvo opozarja svoje člane, da se polnoštevilno udeležijo procesije sv. Rešnjega Telesa pod svojo društveno zastavo v stolnici. Zbirališče je v Rokodelskem domu, kamor naj pridejo društveniki pred 8. uro.

lj Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani priredi v nedeljo dne 14. jun. t. l. vrtno veselico na vrtu g. Ivana Flegarja, gostilničarja na Zaloški cesti št. 7. Spored: 1. Petje: a) društvenega mešanega zbora; b) društvenega damskega zbora; c) zbora gojenk. 2. Godba novoosnovanega društvenega orkestra. 3. Kupleti: a) »Natakar«, uprizori g. Debevec; b) »Piskrovec«, predstavlja g. Poženel; c) »Dimnikar«, predstavlja g. Debevec. 4. Prosta zabava, šaljiva pošta, srečolov in druga razvedrila. Vstopnina 40 vin. za osebo. — Začetek ob 5. uri popoldne. Ker je čisti dobiček namenjen v pokritje stroškov za nakup glasbil, pričakuje prav obilne udeležbe najvdaaneje občine.

lj Nemški zastopniki v občinskem zastopu so se včeraj zadovoljili s površnim dr. Trillerjevim poročilom o plinarni. Že davno se šepeta, da so nekateri nemški krogi čudno udeleženi pri plinarniških zmešnjavah, zato se ni čuditi, da nemški zastopnikom ne bi bilo ljubo, ako bi občinski zastop dobil predloženo natančno tiskano poročilo, kakršno dobi v mnogih manj važnih zadevah. Po nič ne pomaga — preskrbeli bomo popolno jasnost o plinarni! Ze danes tudi lahko povemo, da ni resnična trditve dr. Trillerjeva, da delnice nosijo 8 odstotkov, nosijo resnično samo 2/9 odstotkov. Ali se ne pravi norčevati iz ljubljanskega občinstva, ako občinski svet tako površno poročilo odobri?!

lj V včerajšnji tajni seji obč. sveta je dobil magistratni svetnik g. Lavter naslov nadsvetnika. — Določil se sistemiziranje služb uradnikov mestnega magistrata tako kot smo že poročali. — Vrtarju Vac. Hejnicu se da naslov vrtnarskega nadzornika. — Pavel Skale se imenuje mestnim višjim živinozdravnikom I. razreda. — Ravnatelj Ciuhi se da od 1. novembra 1913 značaj in dohodek VI. činovnega razreda. — Vojtehu Fortiču se vstope v službeno napredovanje nekaj odsluženih let. — Kurjača Vinko Magistra se imenuje za definitivnega. Odkloni se pa prošnja za uvrstitev v višji razred. — Šolski sluga Švigelj se premesti za slugo na magistrat. — Stražniku Ivanu Močanu se da 4 mesečni dopust, 100 K podpore in se mu naroči, naj prosi za vpokojenje. — Prošnja zobotehnik Weiss za koncesijo se odkloni. — Priporočil se prošnja Franje Iglič za prodajo molitvenikov, šolskih knjig in podobno. — Slikarju Jakopiču se dovoli za prirejanje umetniških razstav za l. 1913 podpore 2000 K, za leto 1914 2000 K, poslednje izplačljivo 1. novembra.

lj Št. Jakobski most. Policijsko ravnateljstvo prepoveduje do preklica

vožnjo z vsakovrstnimi vozili, ježo in gnanje živine po Sv. Jakoba mostu. Tudi se tamkaj strogo zabranjuje vsako postajanje in zbiranje pasantov. Prestopki se bodo kaznovali po § 11. gorenje naredbe z denarno globo od 2—200 K, oziroma z zaporom od 6 ur do 14 dni.

lj Volilne sleparije v Ljubljani. Znano je, kako so se pri zadnjih volitvah v Ljubljani na najrazličnejše načine fabricirali volilci za liberalce. Ena taka tovarna za volilce-hlapce, katerih resnično nikjer bilo ni in so zanje drugi volili, je bila v hiši deželnega poslanca Josipa Turka na Radečkoga cesti. Prihodnji teden se bo pred tukajšnjim sodiščem vršila radi volilnih sleparij glavna razprava proti ljubljanskemu deželnemu poslancu Josipu Turku, njegovem sinu Rajko Turku in dvema hlapcema.

lj Hrvatski športmani v Ljubljani. V četrtek pridejo prvič leto v Ljubljano hrvatski športmani iz Zagreba na junjski športni megdan. Pokažimo pri tej priliki bratom Hrvatom, da Ljubljana ni zaspana, pokažimo jim s številnim posetom tekme, da Ljubljana lahko tekmuje z Zagrebom tudi z ozirom na zanimanje občinstva za šport. Tekma »Gradjanskega« z »Ilirijo« bodi obenem tudi tekma Zagreba z Ljubljano z ozirom na zanimanje občinstva za šport. Ljubljancani! Rešite čast Ljubljane in povzdignite ji ugled na športnem polju. Zato bodi vaša parola: V četrtek vsi na nogometno tekmo!

lj Naše ljubljanske naročnike opozarjamo na današnjo prilogo glede jutrišnje nogometne tekme »Gradjanski« »Ilirija«. Tako z ozirom na hrvatske goste kakor na neumorno delovanje naše »Ilirije« priporočamo cenjenim naročnikom, da posetijo tekmo v čim večjem številu in tako pokažejo zlasti bratom Hrvatom, da vemo ceniti vrednost športa za naš narod. Opozarjamo zlasti na predprodajo vstopnic po znižanih cenah.

lj Neljube »počitnice«. Pri zadnji poroti zaradi hudodelstva tatvine in poizkušene umora na dosmrtno ječo obsojenega Janeza Kržišnika so včeraj prepeljali v ječo kaznilnice v Gradiško. Ker mu ta ječa nikakor ne ugaja — znana mu je namreč dobro iz prejšnjih dob — branil se je na vse načine to pot nastopiti, s tem, da je vpil, razgrajal, metal se na tla, okoli sebe bil tako, da sta se morala dva jetnišnična paznika pridružiti eskortujočima orožnikoma kot spremljevalca, da ga ložje spravijo v navedeno zanj pripravo zavetišče.

lj Zastrupljenje. V tukajšnje deželne bolnišnico so sprejeli 6. t. m. neko Antonijo Topolavšek, 21letno šiviljo iz Karlovca, Pekarska ulica 2, ki se je zastrupila s solno kislino. 8. t. m. je v bolnišnici umrla. Dognali so, da se je pred vstopom v bolnišnico peljala v Medvode, menda vsled nekega ljubavnega razmerja, ki je bilo tudi povod, da je pila solno kislino.

lj Pustolovec pred sodiščem. Dne 30. marca se je pričela pred tukajšnjim porotnim sodiščem razprava proti Leopoldu Budna, roj. l. 1870. v Šmihelu, okraj Vransko, ki se je končala 5. t. m. pred porotnim sodiščem v Litomericih. Budna je bil l. 1895. uslužben v Ljubljani pri dež. vladi kot pisar, pri čemur si je pridobil razne spretnosti v ponarejanju listin. Pozneje se je klatil po svetu in prestal tudi neko zaporno kazeno. L. 1908. se je pojavil v Ljubljani in se nastanil v hotelu Lloyd. Izdajal se je za podjetnika ter se pogajal s kolodvorskim restavraterjem Schreyom zaradi prevzetja restavracije Friedl. Vsa ta pogajanja so pa imela samo namen, slepariti ljudi. Neko hišino je pod pretezo, da jo bo vzel za plačilno natakario v svoj novi hotel »Budna«, pripravil do tega, da je plačala zanj hotelske dolgove in mu dajala tudi denar. Oskodoval jo je za 624 K. Pa tudi nekega uslužbenca v hotelu Lloyd je osleparil za 20 K. Tudi trdno Dreher v Trstu je osleparil za znatno vsoto na ta način, da se je obvezal za restavracijo Dreher v Trstu dobaviti vino. Na enake načine je izvabljal pozneje denar v Celovcu, v Pragi, v Mostu. Na Češkem je osleparil razne pivovarne za velike vsote, kakor tudi ljudi. L. 1913. je bil aretovan v Hebu in so ga izročili sodišču. Obsojen je bil na tri leta ječe, poostrene s postom vsakega četrta leta.

lj Največje razstavno podjetje v Avstriji, velikanski cirkus Karl Kludsky, ki je ravnokar dokončal za največjim uspehom v lastnem cirkuškem poslopiju na Dunaju svoje 5mesečno gostovanje, pride v soboto dne 13. t. m. potom 2 posebnih vlakov v Ljubljano, kjer bo še isti dan začel s svojim, na sedem dni določenim gostovanjem. — Cirkus Kludsky je točasno največje in najmodernejše cirkuško podjetje in stoji s svojim obsežnim osebjem, s svojo množico raznovrstnih živali na višku vseh potujočih cirkusov. Velikanski šotor ima prostora za čez 6000 oseb in je urejen arenam podobno z najmodernejšim komfortom. To podjetje, ki razpolaga z več nego 200 ljudmi in 300 živalmi, z 80 lastnimi menaže-

rijskimi, salonskimi, transportnimi in pisarniškimi vozovi, z lastnimi parnimi in električnimi stroji, bo gostovalo v Ljubljani sedem dni, začeni v soboto, dne 13. t. m. — Z ozirom na svoje žive nilske konje, cebre, kamele, črede slonov, množico afrikanških berberskih levov, bengalskih kraljevih tigrov, severnih medvedov in svoje krasne konje — čez 100 po številu — razpolaga to podjetje z najbogatejšo menažerijo sedanosti. — Poleg tega razpolaga cirkus Kludsky z mnogobrojnimi umetniškimi osebjem, najboljšimi jezdecami sveta, precejšnje množice zastopnikov različnih plemen, kakor Arabcev, Kinezo, Indijancev, jezdecov iz Teksasa, kakor tudi veliko skupino klovnov. — Pod naslovom »Mexico« bode to veliko podjetje predvajalo krasno pantomino, v kateri nastopi čez 50 Indijancev in Cowboyev. Brez dvoma pričakujemo prihod tega modernega potujočega razstavnega podjetja z velikim zanimanjem. Predprodaja vstopnic vršila se bode v trafiki gospe Češark, Selenburgova ulica.

Ij Tečaj za obrtno knjigovodstvo, ki ga pripravlja zavod za pospeševanje obrti, se bo že v kratkem otvoril. Ker je še nekaj mest prostih, naj bi porabili obrtniki iz Ljubljane in okolice to priliko za prepotrebni pouk. Prijave naj se takoj sporoče pisarni zavoda za pospeševanje obrti, Dunajska cesta 22.

Ij Tečaj za krojače, v katerem se bo podučevalo krojno risanje, krojenje in tudi v praktičnem delu, se bo začel 30. junija t. leta. Sprejemni pogoji so isti, kakor že sicer uveljavljeni. Prijave naj se naslove v najkrajšem času na zavod za pospeševanje obrti, Dunajska cesta št. 22, ker se na prepozno došle priklase ne bo moglo več ozirati.

Ij Zlat rubin z biseri prodaja nekdo po Ljubljani. Rubin je dotičnik našel. Opis njegove osebe je že znan, zato naj ga, da se ogne sitnosti, pošlje pod kuverto takoj našemu uredništvu.

Zadnje vesti.

SLOVENSKA DEBATA V TRŽAŠKEM MESTNEM SVETU.

Trst. V sinočnji seji tržaškega mestnega sveta se je nadaljevala splošna debata k občinskemu proračunu za leto 1914. Debata se je sukala večinoma okoli slovensko-narodnega vprašanja, zlasti ker je otvoril debato slovenski občinski svetovalec dr. Wilfan, ki je nad dve uri pojasnjeval italijanski večini stremeljenje in zahteve slovenske manjšine. Obširno je govoril in zavračal razne očitke, češ, da vlada importira slovenski element v Trst, da ga vlada z vsemi silami podpira, dokazal je ravno nasprotno in temeljito je slednjič zavrnil očitke o importaciji 700 železničarjev v Trst. »Kakšno je to vaše italijanstvo, če se trese pred par sto železničarji in finančnimi pazniki,« je vzkliknil dr. Wilfan. Dr. Wilfan je dalje plediral za odcepitev slovenske okolice od uprave tržaškega mestnega sveta in je na konec svojega govora podal izjavo, da slovenska manjšina v tržaškem mestnem svetu ne bo glasovala za proračun v sedanji obliki, ker slovensko ljudstvo se ne bo več zadovoljevalo s samimi pritožbami in protesti. Blizu se moment, ko se bo moralo preiti od besed do dejanj. Mestno upravo je govornik primerjal »sesalki«, ki izsesava denar iz vseh slojev, tudi slovenskih, a ki potem razliva milijone in milijone samo italijanskemu elementu. Seja je bila tuptatam prekinjena z medkljici.

JEZIKOVNI ŠKANDALI PRED OKRAJNIM SODIŠČEM V TRSTU.

Trst. Pred tržaškim okrajnim sodiščem za kazenske stvari se je imela včeraj vršiti obravnava proti dvema napadalca dijakov slovenske trgovske šole, mesarskemu pomočniku Brunu Mazuttiu in Oktavijanu Semuliju, ki sta pred 14 dnevi napadla dva slovenska dijaka Antona Furlana in Vekoslava Martelanca. Na slovensko ovadbo, vložena po dr. Rybaču, je bilo pričakovati, da se zaslišanje slovenskih prič vrši v slovenskem jeziku. Pred pričetkom obravnave pa je sodnik pokazal zastopniku zasebnih obtožiteljev, dr. V. Kisovcu odredbo predstojnika okrajnega sodišča, Caharije, ki se glasi: »Razprava se ima vršiti v italijanskem jeziku in ako priče, oziroma zasebni udeleženci ter zasebni obtožitelji ne razumejo italijanski, naj se pritegne tolmač za slovenski jezik.« Na takojšnjo intervencijo pri predstojniku okrajnega sodišča Cahariji je dobil zastopnik slovenskih obtožiteljev in udeležencev od imenovanega naslednji odgovor: »Dokler vlada ta sistem, imam tako postopati. Preskrbite, da bo nastavljen še kakšen sodnik, ki razume slovenski.« — Pripominjamo, da je na tržaškem okrajnem sodišču za kazenske stvari samo en sodnik, ki za silo lomi slovenščino in kateri je obenem voditelj takozvane »slovenske sekcije«. Ta sodnik pa noče govoriti s slovenskimi pričami in slovenskimi strankami

slovensko, ampak jih vedno po ovinkih naproša, da govorijo italijansko.

§ 14.

Praga. »Narodni Listy« javljajo, da bo vlada potom § 14. do 1. julija uveljavila nekaj postav o ljudskih potrebščinah in tudi proračun za l. 1914/15.

NA RUSKI MEJI.

Dunaj. Dunajski listi poročajo: V vzhodni Galiciji se vrše te dni velike nočne vaje, katerih se udeležujejo tudi mladeniški strelci, skauti in Sokoli. — Razsodniki so častniki.

GONJA ZA LEX KOLISKO.

Dunaj. Da bi uveljavili samonemški učni jezik v »samonemških« deželah na Nižjem Avstrijskem, Gornjem Avstrijskem, Solnograškem, Predarelskem hočejo Nemci vpriporiti ljudsko glasovanje, ki naj pokaže, da nemški narod hoče, da se lex Kolisko sankcionira. Ta oklic za podpise pa priobčujejo tudi štajerski nemški listi in nemški listi v ostalih dvojezičnih deželah, kar kaže, da hočejo Nemci, kakor pri ljudskem štetju, slepariti tudi s tem »ljudskim štetjem«.

TEŽKI OČITKI SOC.-DEM. ZADRUŽNI ORGANIZACIJI.

Dunaj. V seji nižjeavstrijskega deželne zbornice za Bielowlawek in tovariši vložili interpelacijo, v kateri vprašajo namestnika, kaj da namerava ukreniti, ker je na nekem shodu v XII. okraju 8. t. m. neki socialni demokrat dolžil Prvo avstrijsko delavsko konzumno društvo, da je revizijski odbor pod dr. Rennerjevim predsedstvom dognal, da se je v treh letih razmetel rezervni zaklad 750.000 K, da so bila poročila, namenjena članom, potvorjena, kakor tudi oblastem predložena poročila.

BERCHTOLD PRI CESARJU.

Dunaj. Danes je bil grof Berchtold eno uro v Schönbrunn pri cesarju v avdienci.

ZOPER WASTIANA.

Maribor. Včerajšnja tajna mestna seja je pozvala Wastiana, naj odloži vse mandate.

SZILVAS PRESTAVLJEN.

Spiljt. Okrajni glavar Szilvas, ki je imel vedno velike konflikte z občino, je prestavljen na Dunaj, a bo obenem avanziral.

KAMORA NA BERGLJAH NEMŠKEGA NACIONALIZMA.

Pulj. Glasilo krogov c. in kr. mornarice »Polaer Tagblatt« piše: Od 57.059 glasov, ki so se v nedeljo pri volitvah v splošno kurijo oddali, jih je 40.869 proti Kamori (zvezani z našimi »patriotičnimi« nemškimi nacionalci), in sicer 30.666 od Hrvatov, 5571 od socialistov, 4438 od italijanskih krščanskih socialcev in 200 od uradnikov c. in kr. mornarice in vlade (v Pulju).

NOVI PREDSEDNIK DUNAJSKE POLICIJE.

Dunaj. Dosedanji predsednik dunajske policije Brzesowsky je stopil v pokoj ter ga je cesar povišal ob tej priliki za barona. Njegov naslednik je dosedanji podpredsednik baron Gorup, podpredsednik je pa postal šef državne policije vladni svetnik Gayer, ki je postal dvorni svetnik.

DR. SVIHA NI WIENER?

Praga. »Prager Tagblatt« poroča, da poučeni krogi znajo, da v Svihovi razpravi večkrat imenovani Wiener ni bil dr. Sviha, marveč neki T., ki je vohunil v narodnosocialni stranki, a so njegovim spletkam prišli na sled, vsled česar je v Ameriko pobegnil.

NOVO SRBSKO MINISTRSTVO.

Belgrad. Namesto odstopivšega ministra javnih del Jovanovića prevzame njegov portfelj Pasić, ki prevzame tudi predsedstvo in zunanje zadeve. Posle odstopivšega finančnega ministra Paču prevzame Protić. Poslanec Petrović prevzame notranje ministrstvo.

PROTIGRŠKI NEMIRI V BULGARIJI.

Sofija. Policijski prefekt v Sofiji je odstavljen, ker ni pravočasno preprečil, da bi protigrški demonstranti ne zasedli grške cerkve. Grška vlada zahteva odškodnino za poškodovane predmete v vseh zasadenih grških cerkvah in v grških šolah. V raznih krajih so oplenili hiše grških podnikov in celo grških podkonzulov. Veliki protigrški nemiri so bili v Burgasu.

Sofija. »Dnevnik« poziva na bojkot vseh Grkov v Bulgariji radi preganjanja Grkov v Makedoniji.

NAŠA BOJNA LADJA PRED DRAČEM. **Drač.** Namesto avstrijske bojne ladje »Szigetvar« je sem priplula avstrijska bojna ladja »Spaun«.

ŽALOSTEN JUBILEJ.

Carigrad. Letos se bo tu v prvič proslavil jubilej zavzetja Carigrada po Turkih. Proslava se bo vršila v Aji Sofiji. Priredila se bo velika vojaška pa-

rada, kateri prisostvuje tudi sultan Mehmed V.

POLET OKOLU FRANCOSKE.

Pariz. Letalec Gilbert je izvršil polet okolu Francoske. V 39 urah je preletel 3000 kilometrov.

Štajerske novice.

š Porazeni liberalci. V Ljutomeru se je preteklo nedeljo odločila usoda enega najbolj močnih naših denarnih zavodov. Vršila se je volitev nadzorstva. Liberalci so z vso silo naskočili ta zavod, ker jim diši naš denar. A zavednost naših pristavšev jim je preprečila to nakano. Vsi so propadli. Agitirali so in se pri tem posluževali liberalnih laži priznani inteligenti in »magnati«: dr. Stajnkó, dr. Grossman, dr. Heinc, mladi Rajh Lojze, Mursa. »mlinar in pek Kukovec, slikar Janko Horvat, verzenski Seršen, pisar Misja, Vilko Schneider itd.

š Liberalno-socialnodemokratsko gospodarstvo v Gradcu. Kakor znano, so v Gradcu vsled spore med liberalnimi meščanskimi strankami dobili socialni demokrati v občinskem svetu celo mesto podžupana. Komaj pa so socialni demokrati čutili pod seboj trdna tla, so že začeli posegati po upravnih mestih. Priložnost je bila ugodna. Socialni demokrati so izkoristili spor med meščansko in uradniško stranko in zadnjo navezali nase. S pomočjo uradniških zastopnikov so se socialni demokrati Ausobsky in sodrugi polastili uprave mestnega urada za živila, ki je bil osnovan pred nekaj leti z namenom, preskrbljati prebivalstvo s ceninami in dobri mi živili. Ustanovili so ga nemški nacionalci s 5000 K ter je posloval z deficitom. Ko pa so to posredovalnico za živila prevzeli socialni demokrati, ki so napravili sicer nove dolgove, se urad nikakor ni dvignil, pač pa so se čule kmalu splošne pritožbe. V posredovalnici za živila so se celo prodajali že gnijoči gamsi in fazani. Preiskava, ki so jo vsled številnih pritožb uvedli, je dognala, da je bila občina oskodovala pri tehtanju živil in da so se vršile celo tatvine. Da bi prikrili sleparije, so se vršile tudi napačne vknjižbe, vsled česar sta bila tudi dva uradnika aretovana. Ustanovni fond 5000 K je bil že davno porabljen, od poznejše vsote 15.000 K pa tudi ni ničesar več ostalo. V zadnjem času se je celo dogajalo, da niso dobili izplačil niti manjši dobavitelji. Socialni demokrati so izkušali vse prikriti. Še koncem preteklega leta je poročal podžupan Ausobsky v graškem občinskem svetu, kako izoborno posluje urad za živila pod novo upravo in da izkazuje 10.000 K prebitka, kolikor pa sedaj po preiskavi ravno manjka. Seveda se je poročilo odobrilo in izrekla celo zahvala. Pozneje pa je moral podžupan Ausobsky vendar priznati, da ni nobenega prebitka, pač pa je izguba, ki se mora pokriti s posojilom 15.000 K, in da se mora odpustiti poslovojdja. To je izbilu sodu dno in v občinskem svetu je završalo. Pri glasovanju so tudi uradniki glasovali proti svojim rdečim zaščitnikom. Škoda, ki je nastala vsled socialnodemokratskih manipulacij pri meri in vagi, goljufij in tatvin, bodo seveda nosili graški davkoplačevalci.

š Celjske finance. Opetovano smo javno bičali naše zavoženo občinsko gospodarstvo ter naglašali, kako brezvestno naši mestni očetje izmetavajo denar davkoplačevalcev za razne nepotrebne društvene in druge bojne namene, za dobrobit mesta in davkoplačevalcev pa nimajo nobenega denarja. Da je ta naša trditev resnična, dokazuje tudi zadnja občinska seja, v kateri se je med drugimi tudi razpravljalo o prošnji mestnega cerkvenega predstojništva, da bi mestna občina prevzela ostanek stroškov za popravo Marijine cerkve. Poročevalec občinski svetnik Danijel Rakusch (potomec Rakušev iz Dolenjskega), je predlagal, da se ne ugodí prošnji, češ, finančne razmere mesta tega ne dopuste. To je pač drago priznanje in huda samoobtožba za vladajočo magistratovsko kliko, ki sama priznava, da je njena občinska blagajna prazna. Za kulturne in dobrodelne namene, ki bi bili v prid mestnih davkoplačevalcev, nimajo denarja, za nepotrebne narodnohujskovalne reči pa.

š Na občnem zboru mariborskega Dramatičnega društva se je baje z ogorčenjem vzelo na znanje predsednikovo (Kejžarjevo) poročilo o napadih klerikalnih listov »Slov. Gospodarja« in »Straže« na Dramatično društvo. To ogorčenje je moralo biti res grozno, če se pomisli, da sta naša mariborska lista pribila, da se je potom Dramatičnega društva (oglasilniki) vabilo na liberalen shod, če se je pri predstavah javno delil »Narodni List« in vabila za shod itd. Pozabil pa je predsednik Kejžar povedati, da so naši listi prinašali vabila na prireditve Dramatičnega društva, vobabil povedati, da bi bilo slovensko

gledališče večinoma prazno, ako ne bi bilo naših ljudi.

š V Št. Lovrencu nad Mariborom so tamošnja slovenska društva uprizorila na binkoštni ponedeljek gledališko igro »Divji lovec«, ki je vseskozi prav dobro uspela pod režiserstvom g. Moleka. Vsi igralci so res izborno igrali, da je bilo polnoštevilno občinstvo prav zadovoljno. Po predstavi se je v Pernatovi gostilni vršila vesela zabava do ranega jutra. Št. Lovrenčani, le tako naprej in nemčurski Št. Lovrenc bo padel.

š Žena umorila svojega moža. Iz Spodnje Poljskave se nam še poroča: 59 let starega želarja Antona Godec je lastna žena umorila in ga je iz hiše v krompir zavlekla, kjer so ga našli mrtvega dne 6. t. m. Mož in žena sta se pretepala že tri dni zaporedoma, posebno pa v petek. Mož je za ženo s palico letal, žena pa je njemu kamenje metala. Mož je bil od alkohola omamljen, tudi žena je bila pijana. Zvečer je mož zopet šel v gostilno pit. Ko je prišel domu, je čez nekaj časa njegova žena šla k posestniku Puhfinku in mu rekla: »Jutri moj mož ne pride delat, ker sem ga sedaj pošteno naklestila.« In ko zopet pride žena domov, sliši neka v zadnji sobi stanujoča bolna žena, da je mož prosil: »Ljuba Zefa, ne tepi me več, sedaj imam že dosti.« Klical je na pomoč, pa kako bo bolna žena pomagala, ker ni mogla iz postelje. In tako ga je lastna žena umorila in ven na njivo zavlekla, kjer so ga našli drugo jutro v krvi ležati; tudi v sobi in na postelji so bile mlake krvi in polno krvave obleke. Ko to izve gosp. občinski predstojnik, pošlje občinskega slugo po morilko, da jo prižene v občinsko pisarno; nato pridejo tudi orožniki in jo ženejo nazaj na kraj zločina, kjer je takoj vse priznala. Pokazala je tudi svoje morilno orožje, s katerim je moža umorila, namreč kol in možev škorenj, s katerima je moža po glavi tolkla. To je tudi morala s seboj v Slov. Bistrico nesti. Popoldne ob 5. uri spravijo ubitega moža v mrtvašnico, kjer ga je v ponedeljek, 8. t. m., komisija iz Slov. Bistrice pregledala. Našli so, da ima mož črepijno prebito in več ran po životu. Morilka že sedaj v Slov. Bistrici pokoro dela, dokler ne pride v Maribor pred porotnike. To dela ta peklenška pijača, katera se imenuje šnops!

š Umrl je v Voitsbergu na Srednjem Štajerskem meščanski učitelj Avgust Aistrich, star 50 let. Mož se je svoj čas kot Nemec boril proti celjski meščanski korupciji.

š Glavo mu je odtrgalo od telesa. Dne 6. t. m. je poslala 11letnega Stanislava Petrino v Skomarjih, okraj Konjice, njegova sestra Marija Petrino po žaganje v žago Filipa Spekošnika. Ker pa ni bil žagar navzoč, je začel sam pobirati žaganje izpod žage, pri tem pa ga je pograbila transmisija in mu odtrgala glavo od telesa.

š Ljutomer. Pogorel je dne 8. junija občinski mlin na Ščavnici. Ta mlin je dosodeja močno zdrževal potrebno regulacijo potoka Ščavnice. Njegov jez je povzročil, da je ob deževju nastala navadno povodenj, ki je napravila po bližnjem polju veliko škodo.

š Samoumor vojaka. V Gradcu je skočil vojak 7. pešpolka Janez Kaspar iz tretjega nadstropja vojašnice na dvorišče, ker mu je njegovo dekle pisalo, da se bo poročila.

š Samostan med prekmurskimi Slovenci. Prekmurski Slovenci ponekod že nimajo več svojih domačih slovenskih duhovnikov. Nastavljeni so med njimi Mažari, ki ne razumejo ljudstva. Zato je ljudstvo v verskem oziru precej zapuščeno in rado prihaja v štajerske cerkve, da tam opravi svojo pobožnost. Neumorni delavec med prekmurskimi Slovenci hoče tudi temu od pomoči s tem, da postavi samostan, ki bo skrbel, da se zadosti verskim potrebam ogrskih Slovencev. Cerkevna oblast mu je dala dovoljenje. Zato je gospod Klekl že kupil od Janosa Mariča na Krajni blizu Tišine zemljišče 12 plugov za 17.000 K. Plačal je že 6000 K, ki jih je dobil kot čisti dobiček »Marijinega Lista« 2931 K 46 vin. ter svoj denar do zadnjega vinarja 3417 K 34 vin. in nekaj darov. Darove sprejema Klekl Jožef, plebanoš, Cserföld, Zalamegye. — Kdor izmed Slovencev ali Slovenk ima kaj odveč »penezov«, naj se spomni ogrskih Slovencev! Slovenski listi, posebno nabožni, so naprosto pujskem »šnopsu«. Dan za šeni, da te vrste ponatisnejo.

š Novice iz Ptuja in okolice. Ptujsko blato pred mariborskim okrožnim sodiščem. Med ptujskimi Nemci vlada razdor že dalje časa. Eni so za Ornika, drugi za Hutterja in tov. Z Ornikom vlečejo seveda vsi mestni uslužbenci, kajpada tudi »Amtsvorstand« in mestni policaji. Tovarnar Hutter se drži na drugi strani in ima tudi mnogo pristavšev. Hutterovci in Ornikovci se nikakor ne

morejo razumeti, posebno policaji Hutterja nimajo v časti. Dne 21. rožnika lanskega leta je šel Hutter po noči v družbi nekaterih oseb po mestu. Družba si je popevala. Nadstražnik Centrih je Hutterja takoj surovo nadržal. Kmalu za tem se je Hutter zaradi tega stražnikovega postopanja pismeno pritožil pri mestnem uradu v Ptuj. V dotični vlogi je Hutter navedel sledeči zanimivi slučaj: Dne 28. svečana 1913 sta uradni predstojnik Girtler in gimn. prof. dr. Hofer v neki zloglasni hiši uprizorila velik škandal. Končno sta sicer prišla 2 policaja, seveda reda nista naredila. Naloga nadstražnika Centriha bi bila, v jutranjem raportu naznaniti vso zadevo mestnemu uradu. Tega pa ni storil, seve, ker vendar ne gre, da bi prišel navskriž s svojim šefom. Ker Hutter nima Centrihu ničesar komandirati, ima seve C. proti njemu dosti korajže. Zato ga je uvodoma navedenega dne tako nadržal. To postopanje Centrihovo je H. v dotični vlogi imenoval pristransko. Zaradi tega očitanja in zaradi objavljanja te fine dogodbe sta se čutila Girtler in Centrih užaljena in sta tožila Hutterja zaradi razžaljenja časti pred ptujskim sodiščem. Pravda je bila odkazana okrajni sodnji v Mariboru. Pri razpravi dne 17. suša t. l. je bil Hutter oproščen, ker se je sodišče prepričalo, da je Centrih res postopal pristransko in da je Girtler res kravaliral. Pač pa je bil Hutter obsojen na 50 K globe zaradi tega, ker je v dotični vlogi Ornikove protokole imenoval »više«. Nato sta se Centrih in Girtler zaradi oprostilne razsodbe pritožila na okrajno sodišče. V sredo dne 20. maja se je vršila vzklicna obravnava. Okrajno sodišče pa je njuno pritožbo zavrnilo v glavnem in je ugodilo le v toliko, da je bil Hutter obsojen na 100 K globe zaradi tega, ker je Centrihu očital, da ga je 21. junija po noči nadržal in izževal. — S tem je sodnijsko dokazana pristranost ptujskih stražnikov in magistratovcev. Ako so ti ljudje tako pristranski napram lastnemu rojakom, kako so neki šele proti Slovincem! No ptujski Slovenci so menda imeli že dovoljkrat prihiko, čutiti to pristranost. Sicer pa rečemo samo eno: vzori in značiji niso močnej, ki stoje na čelu ptujske občine. — Utonil je te dni, kakor poročajo, v Dravi pri ptujskem mestnem kopališču delavec Kranjc. S svojim tovarišem Pavlincem sta delala v čolnu na vodi in odstranjevala sodčke, ki se nahajajo v vodi pri kopališču. Čoln se je prevrnil in oba sta padla v vodo. Pavlinec se je zamogel rešiti, Kranjca pa je močno narasla reka odnesla seboj. — Rešilec življenja. Te dni se je neki deček vozil v čolnu na Dravi. Deček je padel iz čolna v močno naraslo vodo. To je videl gimnazijski profesor Bratanič. Hitro je skočil za dečkom ter ga potegnil iz vode in ga tako rešil gotove smrti. — Tatvina. Pri trgovcu Železniju v Ptuj se je do zdaj še na nepojasnen način splazil tat po noči v trgovino, vlomil v blagajno in odnesel iz nje 2000 K. Oblasti so baje tatu že na sledu. — Ogenj. V Pobrežju pri Ptuj se je dne 2. avgusta poslopje nekega posestnika. Škoda je precejšnja. Kako je ogenj nastal, ni znano. — Zopet roparski umor. V Lančivasi blizu Ptuja so na cesti domov se vračajočega nekega tamošnjega posestnika napadli neznani zlikovci, ga oropali in ubili. To je v tem kraju v kratkem času že peti uboj. Zločince zasledujejo orožniki. — Tati skoraj ubil zeta. V zapore ptujskega sodišča so te dni spravili nekega Matijo Bogmeta iz št. Lovrenca na Dravskem polju. Doma se je sprl s svojim zetom Martinom Mlakerjem. Mlaker je po prepiru odšel v gostilno. Ko se je po noči vrnil, ga je Bogme pričakoval s sekiro pri vratih in ga udaril z njo po glavi. Prižadejal mu je nevarne poškodbe. Značilno je, da je Bogme pred 5. leti s sekiro ubil svojega prvega zeta, a bil pred porotniki svojega dejanja oproščen. — Iz poštne službe. Absolvirani gimnazijec Valter Legat je imenovan za poštne praktika v Ptuj.

RADIČEVA ZADEVA.
Poročevalec pl. Budisavljević je 9. t. m. hrvatskemu saboru predlagal razveljavljenje Radičevega mandata, ker je kaznovan in zato nima ne aktivne ne pasivne volilne pravice. Radić trdi, da je amnestiran, Ahačić predlaga, naj se počaka tozadavnega obvestila. Radić govori dalje.

NOVO FRANCOSKO MINISTRSTVO.
Staremu Ribotu se je posrečilo, da je po velikih ovirah sestavil novo francosko ministrstvo. Ministrsko predsedstvo in justično ministrstvo je prevzel Ribot sam, zunanje zadeve Bourgeois, notranje zadeve Petra, vojno ministrstvo Delcassé, mornariško ministrstvo Chautemps, finance Clementel, poljedelstvo Dariac, javna dela Jean Dupuis, trgovsko ministrstvo Reville, pouk Dessoye, delovsko ministrstvo Maumoury. Ribotov načrt je, urediti finančne zadeve. Novo ministrstvo nazivajo že zdaj Ribot-Delcasséjevo vladu. Kompaktne večine vlada nima in se bo naslanjala na večino od slučaja do slučaja. Radikalci in

socialni radikalci so že sklenili, da bodo proti novi vladi nastopali.

Koroške novice.

k Volitev kapiteljskega vikarja.
Ker je postal prevzvišeni ordinarij, škof dr. Bolt. Kaltner metropolit solnograški, preide provizorično vodstvo in oskrba krške škofije na stolni kapitelj. Ta je izvolil za administratorja in spiritualibus kapiteljskega vikarja stolnega prošta Gvida Bittnerja, moža, ki uživa splošne simpatije. — Za ekonomo ali administratorja in temporalibus pa je bil izvoljen knezoškofijski kancler dr. J. Quitt.

k Razpisana je župnija Kokovo do 3. julija. Patron je koroški verski zaklad.

k Možica. Zborovanje skupine J. S. Z. se je vršilo dne 4. m. m. Na shodu je govoril dr. Rožič o pomenu Jugoslovanske Stokovne Zveze. Razložil je tudi, kakšen velik razloček je med skupino J. S. Z. in »rdečim« in »rumenim« brlogom, to je socialnimi demokrati in nemškimi nacionalci. Jugoslovanski Stokovni Zvezi je pristopilo do sedaj 30 članov. Zborovanje je bilo zelo dobro obiskano. Skupina priredi še eno zborovanje to poletje. Naprej slovensko delavstvo!

k št. Jakob v Rožu. Ponedeljek, dne 1. junija, je bilo lepo zborovanje izobraževalnega društva. Dr. Rožič je govoril o velikem gospodarskem pomenu freznoznega gibanja med kmeti. Profesor dr. Capuder iz Kranja nam je pokazal, kako škodljive in pogubonosne so takozvane utrakvistične šole za slovensko deco. Dekleta so igrale igro »Dve materi«.

k Vojaški nabor v Trstu. Na včerajšnji vojaški nabor je prišlo od 166 obvezancev 142, od katerih je bilo potrjenih 15 k mornarici in 26 k armadi.

k Samoumor v kavarini. V Celovcu je v stranišču neke kavarne izvršil 8. t. mes. ob 4. uri zjutraj samoumor bivši garažni delavec Ludovik Jöbstl iz Wolfsberga, okraj Lipnica na Stajerskem. V nekem pismu pravi, da je izvršil samoumor, ker je bil odpuščen od dela. Pred samoumornom je izpil v kavarini štiri steklenice šampanjca.

k Rudarji v Hüttenbergu uprizorijo 7. julija star roj z obroči (Reiftanz), katerega poseti tudi delžni predsednik baron Fries-Skene.

k Kartografski kurz za učitelje se vrši v Celovcu od 31. avgusta do 19. septembra. Ta kurz bo obiskovalo 8 učiteljev, med njimi dva Slovence, Iv. Pilgram, meščanski učitelj v Volšpergu in Jožef Grašer, učitelj v Škocijanu v Podjuni, ki je narisal lepo karto škocijanske okolice.

k Porotno zasedanje, ki bi se imelo pričeti 2. junija, izostane, ker ni nobenih kazenskih slučajev. Dolgo let že Korošci niso bili tako »pridni«.

Mnenje g. dr. V. Frühwalda na Dunaju.

Gosp. J. Serravallo Trst.

Vaše železnato Kina-vino Serravallo sem pil po močni influenci in Vam poročam, da sem se v presenetljivo kratkem času tako okrepčal, da mi je bilo mogoče zopet opravljati moje vsakdanje posle. Vaše vino ne potrebuje hvale ali vseeno me veseli poročati o tem krasnem uspehu na moji lastni osebi.

Dunaj, 6. novembra 1911.

Dr. Frühwald.

Svojim otrokom ne dajem nikakih kvasnih jedi, kajti moj mož je zdravnik za otročje bolezni in odločen nasprotnik težko prebavljivih močnih jedi. Ker pa malčki le morajo dobiti močnate jedi, jim spečem kolače, torte, narastke z dr. Oetker-jevim pecilnim praškom. Za večerjo jim dam puding z mlekom in jajci z vporabo izvrstnega dr. Oetker-jevega puding-praška, ali delikatni krem iz dr. Oetker-jevega dišavnega krem-praška in za spremembo naredim svojim malim iz dr. Oetker-jeve rudeče kaše posebno osvežujočo jed. Same jedi, ki so tečne, redline in, last not least, po cenl. 2000 2

Steckenpferd-lilijino mlečno mlo
Bergmann & Co., Tešin ob Labi
je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsaki dan pohvalnice. Dobi se povsod a 80 vin. 744

„Slov. Straža“ potrebuje pomoči!

Slovenski zavod. 1124

Sanatorij „Mirni dom“
pošta Gornja Kungota pri Mariboru za notranje in živčne bolezni. Celo leto odprt. — Zmerne cene. Govori se slovensko. Pojasnila daje dr. Čeh

Najcenejši nakup

otroških vozičkov
pri tvrdki J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Terzije c. 13-18. Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. 767

z velikim vrtom poleg cerkve v Ljubljani se ceno in pod ugodnimi pogoji prodaja. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 1957. 1957

Hiša

Vajenec za mizarstvo obrt
poštenih staršev, v starosti 14 do 15 let se takoj sprejme pri Iv. Novaku, mizar-skem mojstru v Vižmarjih št. 65, pošta št. Vid nad Ljubljano. 1956

Koroško letovišče Ledenice.

Poštna in brzojavna postaja.

Gostilna „pri pošti“

V sredini koroških in kranjskih jezer. 1955 Pojasnila daje Josip Arneiz, lastnik.

Krapinske Toplice zdravlje protiv revmatizem ischias (Hrvatsko)
Pojasnila in prospekte daje direktorja zastoj.

Narodno romanje v Lurd

pod pokroviteljstvom 1947

prevzvišenega knezoškofa ljubljanskega Antona Bonaventure Jegliča, ces. svet. J. N. C. Rögerja st., vit. reda sv. Silvestra, imejitelja zlatega križa s krono za zasluge, v Ljubljani,

pod duh. vodstvom g. Ant. Hribarja, župnika na Zalem Logu pri Železnikih

s posebnim vlakom.

Začetek romanja dne 12. avgusta.

Romanje bo trajalo: skupina A. 14 dni, skupina B. 16 dni.

Romarski skupini potujeta: A. Ljubljana, Ponteba, Verona, Milan, Vintemille, Marseilles, Lurd, Marseilles, Lyon, Genf, Maria Einsiedeln (Švica), Inomost, Franzensfeste, Ljubljana. — B. do Lurda kot skupina A, nazaj skozi Bordeaux, Pariz, Bazel, Zürich, Inomost, Bad Gastein, Ljubljana.

Vožnja stane iz Maribora in nazaj v Maribor: A. I. razred 560 K, II. 410 K, III. 250 K. B. I. razred 590 K, II. 445 K, III. 280 K.

Iz Ljubljane in nazaj v Ljubljano: A. I. razred 540 K, II. 390 K, III. 250 K. B. I. razred 570 K, II. 430 K, III. 280 K.

Iz Trbiža in nazaj v Trbiž: A. I. razred 530 K, II. 385 K, III. 250 K. B. I. razred 560 K, II. 420 K, III. 270 K.

V teh vplačilih je zapodena vožnja, hrana, prenočišče, vodstvo in napitnina. Programi se dobe pri pred. gosp. Ant. Hribarju, župniku v Zalem Logu pri Železnikih, in pri gosp. Lamb. Mally, trgovcu, Medija-Izlake pri Zagorju.

Anton Hribar, Janez pl. Beszedits, Lambert Mally,
duh. vodja. tehn. vodja. podvodja.

Žvepleno zdravilišče

Varaždinske toplice (Hrvaško)

Železnička, poštna, telefonska in brzojavna postaja. Nov zdraviliški hotel z elekt. razsvetljavo. staroznana radioaktivna žveplena kopelj 58° C. priporočljiva za lrganje, revmo, ishijo itd. Pirna odpravišča za bolezni v vratu, krhlju, prsnih, jetrih, želodcu in v črevesih, Električna masaža, blatne, ogijene kislino, solne kopelji in zdravljenje z vročim zrakom. Odprto celo leto. Moderni komfort. Novi hoteli. Krasna okolica. Vojaška godba. Prospekti zastoj od zdraviliškega ravnateljstva. — Zdraviliški zdravnik dr. I. Lochert.

Zahvala! 1961

Ob priliki dirke Kranj-Ljubljana dne 7. t. m. nam je dal g. ing. Hille, tukajšnji zastopnik Puchovih avtomobilov, popolnoma na razpolago svoj avto, katerega je tudi sam vodil, za kar se mu podpisani klub najtopleje zahvaljuje.

Klub slov. kol. „Ilirija“.

Motorno kolo

2 HP, dobro ohranjeno, se poceni prodaja. Naslov pove upravništvo tega lista.

Antonija Senegačnik roj. Golčar

Pogreb drage ranjke se bo vršil v četrtek 11 t. m. ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Spodnji Šiški, Planinska cesta št. 271, na pokopališču k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi Marijinega oznanenja.

Sv. Šiška, 10. junija 1914.

J. Rojina, pogrebni zavod.